

Briuselis, 2018 m. lapkričio 20 d.
(OR. en)

14039/18

Tarpinstitucinė byla:
2017/0063(COD)

CODEC 1935
RC 28
JUSTCIV 267
IA 364
PE 158

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos veiksmingiau užtikrintų vykdymą ir tinkamą vidaus rinkos veikimą – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2018 m. lapkričio 12–15 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių ¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio dokumento susitarti per pirmąjį svarstymą, tokiu būdu išvengiant antrojo svarstymo ir taikinimo procedūros.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

Atsižvelgiant į tai, pranešėjas Andreasas SCHWABAS (EPP, DE) Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu pateikė vieną pasiūlymo dėl direktyvos kompromisinį pakeitimą (2 pakeitimas). Dėl šio pakeitimo buvo susitarta pirmiau minėtų neoficialių pasitarimų metu.

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2018 m. lapkričio 14 d. plenariniame posėdyje minėtas pasiūlymo dėl direktyvos kompromisinis pakeitimas (2 pakeitimas) buvo priimtas. Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje ². Plenariniame posėdyje taip pat priimtas Komisijos pareiškimas (3 pakeitimas).

Parlamento pozicija atspindi tai, dėl ko anksčiau susitarė institucijos. Todėl Taryba turėtų galėti patvirtinti Parlamento poziciją.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

² Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

Konkurencijos institucijų įgalinimas ir tinkamo vidaus rinkos veikimo užtikrinimas *I**

2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiama valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikti įgaliojimus, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos ir užtikrintų tinkamą vidaus rinkos veikimą (COM(2017)0142 – C8-0119/2017 – 2017/0063(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2017)0142),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 103 ir 114 straipsnius, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0119/2017),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 69f straipsnio 4 dalį, ir į 2018 m. birželio 20 d. laišku Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą ir į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę (A8-0057/2018),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. atsižvelgia į Komisijos pareiškimą, pridėtą prie šios rezoliucijos;
 3. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 4. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P8_TC1-COD(2017)0063

Europos Parlamento pozicija, priimta 2018 m. lapkričio 14 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/..., kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, ir kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 103 ir 114 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁴,

³ OL C 345, 2017 10 13, p. 70.

⁴ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 101 ir 102 straipsniai yra viešosios politikos dalykas ir turėtų būti veiksmingai taikomi visoje Sąjungoje, siekiant užtikrinti, kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija. Veiksmingas SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimas yra būtina sąlyga siekiant Sąjungoje užtikrinti sąžiningesnes ir atviresnes konkurencingas rinkas, kuriose įmonės daugiau konkuruotų savo pranašumais ir nekurtų kliūčių patekti į rinką, tokiu būdu sudarant joms galimybę kurti gerovę ir darbo vietas. Taip vartotojai ***ir vidaus rinkoje veikiančios įmonės*** apsaugomi nuo verslo praktikų, kuriomis dirbtinai išlaikomos aukštos prekių ir paslaugų kainos, ir taip jiems padidinamas naujoviškų prekių ir paslaugų pasirinkimas;
- (2) SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo viešasis užtikrinimas pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2003⁵ atliekamas valstybių narių nacionalinių konkurencijos institucijų (toliau – NKI) lygiagrečiai su Komisija. NKI ir Komisija kartu sudaro viešųjų institucijų, kurios glaudžiai bendradarbiauja taikydamos Sąjungos konkurencijos taisykles, tinklą (toliau – Europos konkurencijos tinklas);

⁵ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

- (3) Reglamento (EB) Nr. 1/2003 3 straipsnio 1 dalimi NKI ir nacionaliniai teismai įpareigojami taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams, suderintiems veiksams ar piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi, kurie gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Praktikoje dauguma NKI nacionalinę konkurencijos teisę taiko lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Todėl ši direktyva, kurios tikslas – užtikrinti, kad NKI turėtų nepriklausomumo garantijas, išteklius, taip pat vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus, būtinus veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, neišvengiamai darys įtaką nacionalinei konkurencijos teisei, kai NKI ją taiko lygiagrečiai. ***Be to, NKI taikant nacionalinę konkurencijos teisę susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams ar suderintiems veiksams, kurie gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, rezultatas neturėtų būti kitoks, negu NKI pasiektas pagal Sąjungos teisę laikantis Reglamento (EB) Nr. 1/2003 3 straipsnio 2 dalies. Todėl tokiais nacionalinės konkurencijos teisės ir Sąjungos teisės lygiagretaus taikymo atvejais yra itin svarbu, kad NKI turėtų tokias pačias nepriklausomumo garantijas, išteklius ir vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimus, būtinus užtikrinti, kad nebūtų pasiektas kitoks rezultatas;***

- (4) be to, NKI suteikus įgaliojimus gauti visą su įmone, dėl kurios atliekamas tyrimas, susijusią informaciją, įskaitant skaitmeninę formą, nepriklausomai nuo laikmenos, kurioje ji yra laikoma, taip pat paveiktų NKI įgaliojimų aprėptį, kai ankstyvame bylų nagrinėjimo etape jos imasi atitinkamos tyrimo priemonės remdamosi nacionaline konkurencijos teise, taikoma lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Kitokios aprėpties tyrimo įgaliojimų suteikimas NKI, priklausomai nuo to, ar jos galiausiai taikys tik nacionalinę konkurencijos teisę, ar taip pat lygiagrečiai taikys SESV 101 ir 102 straipsnius, pakenktų konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo veiksmingumui vidaus rinkoje. Atsižvelgiant į tai, direktyvos taikymo sritis turėtų apimti tiek atskirą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą, tiek lygiagretų nacionalinės konkurencijos teisės taikymą tos pačios bylos atžvilgiu. Kiek tai susiję su pareiškimais pagal baudų sušvelninimo programą ir susitarimo pareiškimų apsauga, ši direktyva taip pat turėtų apimti atskirą nacionalinės konkurencijos teisės taikymą;

- (5) nacionalinė teisė daugeliui NKI neužtikrina būtinų nepriklausomumo garantijų, išteklių bei vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimų, reikalingų tam, kad jos galėtų veiksmingai užtikrinti Sąjungos konkurencijos taisyklių vykdymą. Tai kenkia jų gebėjimui veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius ir taikyti nacionalinę konkurencijos teisę lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Pavyzdžiui, pagal nacionalinę teisę daugelis NKI neturi veiksmingų priemonių, kurios leistų joms rasti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų įrodymų ar skirti baudas įstatymus pažeidusioms įmonėms, arba jos neturi **pakankamų žmogiškųjų ir finansinių išteklių ir veiklos nepriklausomumo**, kad galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius. Tai gali NKI užkirsti kelią apskritai imtis veiksmų arba apriboti jų vykdymo užtikrinimo veiksmus. Tai, kad daugelis NKI neturi nepriklausomumo garantijų, išteklių ir vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimų, kad galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, reiškia, kad įmonių, užsiimančių antikonkurenciniais veiksmais, atžvilgiu vykdomo bylos nagrinėjimo rezultatai galėtų būti labai skirtingi, priklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje įmonės vykdo veiklą. Jų atžvilgiu iš viso galėtų būti netaikomos jokios vykdymo užtikrinimo priemonės pagal SESV 101 ar 102 straipsnį arba jų atžvilgiu galėtų būti taikomos tik neveiksmingos vykdymo užtikrinimo priemonės. Pavyzdžiui, kai kuriose valstybėse narėse įmonės gali išvengti atsakomybės sumokėti baudas tiesiog įvykdžiusios restruktūrizaciją;
- (6) dėl nevienodo SESV 101 ir 102 straipsnių, juos taikant atskirai arba lygiagrečiai su nacionaline konkurencijos teise , vykdymo užtikrinimo prarandamos galimybės pašalinti kliūtis patekti į rinką ir visoje Sąjungoje kurti sąžiningesnes konkurencingas rinkas, kuriose įmonės konkuruotų savo pranašumais. Įmonės ir vartotojai ypač nukenčia tose valstybėse narėse, kurių NKI turi mažiau galimybių būti veiksmingomis vykdymo užtikrintojomis. Įmonės negali konkuruoti savo pranašumais, jeigu už antikonkurencinius veiksmus galima išvengti atsakomybės, todėl kad, pavyzdžiui, neįmanoma surinkti antikonkurencinių veiksmų įrodymų arba įmonės gali išvengti atsakomybės sumokėti baudas. Todėl įmonės neturi paskatų eiti į tokias rinkas, pasinaudoti įsisteigimo teisėmis bei jose tiekti prekes ir teikti paslaugas. Valstybėse narėse, kuriose vykdymo užtikrinimas yra mažiau griežtas, vartotojai negali pasinaudoti veiksmingo konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo teikiama nauda. Taigi nevienodas SESV 101 ir 102 straipsnių, juos taikant atskirai arba lygiagrečiai su nacionaline konkurencijos teise , vykdymo užtikrinimas visoje **Sąjungoje** iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje ir trukdo jai tinkamai veikti;

- (7) NKI turimų priemonių ir garantijų spragos ir apribojimai kenkia lygiagrečių įgaliojimų sistemai užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą, kuri sukurta taip, kad veiktų kaip darni visuma, grindžiama glaudžiu bendradarbiavimu Europos konkurencijos tinkle. Ši sistema priklauso nuo to, ar institucijos gali pasikliauti viena kita, kad galėtų vykdyti aplinkybių tyrimo priemones viena kitos vardu, ***taip siekiant skatinti valstybių narių bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą***. Tačiau ji veikia netinkamai, jeigu vis dar yra NKI, kurios neturi tinkamų aplinkybių tyrimo įrankių. Kalbant apie kitus svarbius aspektus, NKI nepajėgia teikti viena kitai savitarpio pagalbos. Pavyzdžiui, daugumoje valstybių narių įmonės, veikiančios tarpvalstybiniu mastu, gali išvengti baudų mokėjimo paprasčiausiai todėl, kad tam tikrose valstybių narių, kuriose jos vykdo veiklą, teritorijose jos yra teisiškai neįsisteigusios. Taip sumažinamos paskatos laikytis SESV 101 ir 102 straipsnių. Tai lemia neveiksmingą vykdymo užtikrinimą, dėl kurio iškraipoma konkurencija įmonių, kurios laikosi įstatymų, atžvilgiu ir mažinamas vartotojų pasitikėjimas vidaus rinka, visų pirma skaitmenine aplinka;

- (8) siekiant Sąjungoje užtikrinti iš tiesų bendrą konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo erdvę, kurioje vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms būtų sudarytos vienodesnės sąlygos ir sumažintos nevienodos sąlygos vartotojams, reikia nustatyti *pagrindines* nepriklausomumo, *tinkamų žmogiškųjų, techninių ir technologinių* išteklių garantijas ir *būtiniausias* vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimus taikant SESV 101 ir 102 straipsnius bei taikant nacionalinę konkurencijos teisę lygiagrečiai su tais straipsniais ■ tam, kad *nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos* galėtų būti visapusiškai veiksmingos;
- (9) šią direktyvą tikslinga grįsti dvigubu teisiniu pagrindu, t. y. SESV 103 ir 114 straipsniais. Taip yra todėl, kad ši direktyva apima ne tik SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą ir lygiagretų nacionalinės konkurencijos teisės taikymą su tais straipsniais ■, bet taip pat apima NKI priemonių ir garantijų, reikalingų SESV 101 ir 102 straipsniams taikyti, spragas ir apribojimus, nes tokios spragos ir apribojimai neigiamai veikia tiek konkurenciją, tiek tinkamą vidaus rinkos veikimą;

- (10) ***pagrindinių*** garantijų nustatymas siekiant užtikrinti, kad NKI ***vienodai ir*** veiksmingai taikytų SESV 101 ir 102 straipsnius, neturėtų daryti poveikio valstybių narių galimybei palikti ar nustatyti platesnės apimties nepriklausomumo ir išteklių garantijas ***nacionalinėms administracinėms konkurencijos institucijoms*** ir išsamesnes taisykles dėl ***NKI*** suteikiamų vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimų. Visų pirma valstybės narės NKI turėtų galėti suteikti papildomus įgaliojimus, neapsiribodamos šioje direktyvoje nustatytais pagrindiniais įgaliojimais, kad dar padidintų tų institucijų veiksmingumą, ***pavyzdžiui, įgaliojimus skirti baudas fiziniams asmenims arba išimties tvarka teisę atlikti patikrinimus su subjektu, kurių atžvilgiu vykdomas patikrinimas, sutikimu;***

- (11) kita vertus, būtina nustatyti išsamias taisykles, pagal kurias nustatomos baudų sušvelninimo sąlygos slaptų kartelių atveju. Įmonės atskleis slaptus kartelius, kuriuose jos dalyvavo, tik jeigu joms bus užtikrintas pakankamas teisinis tikrumas, kad jos galės būti atleistos nuo baudų. Dėl pastebimų skirtumų tarp valstybių narių baudų sušvelninimo programų potencialiems prašymų sušvelninti baudas pateikėjams atsiranda teisinis netikrumas. Tai gali susilpninti paskatas jiems prašyti sušvelninti baudas. Jeigu valstybės narės galėtų įgyvendinti arba taikyti *aiškesnes ir suderintas* baudų sušvelninimo taisykles srityje, kuriai taikoma ši direktyva, tai ne tik *padėtų* siekti tikslo išlaikyti paskatas prašymų pateikėjams atskleisti slaptus kartelius, siekiant, kad konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimas Sąjungoje būtų kuo veiksmingesnis, bet ir *garantuotų*, kad vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms būtų užtikrintos vienodos sąlygos. Tai neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms taikyti baudų sušvelninimo programas, kurios apima ne tik slaptus kartelius, bet ir kitus SESV 101 **■** straipsnio ir lygiaverčių *nacionalinės konkurencijos teisės* nuostatų pažeidimus, *arba priimti fizinių asmenų savo vardu pateiktus prašymus sušvelninti baudas. Šia direktyva taip pat neturėtų būti daromas poveikis baudų sušvelninimo programoms, pagal kurias išimtinai numatomas atleidimas nuo sankcijų baudžiamajame teismo procese, susijusiame su SESV 101 straipsnio vykdymo užtikrinimu;*

- (12) ši direktyva neturėtų būti taikoma nacionaliniams įstatymams tiek, kiek jais numatomas baudžiamųjų sankcijų skyrimas fiziniais asmenims, išskyrus taisykles, reglamentuojančias baudų sušvelninimo programų ir sankcijų fiziniais asmenims skyrimo sąveiką. *Ji taip pat neturėtų būti taikoma nacionaliniams įstatymams, kuriais numatomas administracinių sankcijų skyrimas fiziniais asmenims, kurie nevykdo veiklos kaip nepriklausomi ekonominės veiklos vykdytojai rinkoje;*
- (13) *pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 35 straipsnį valstybės narės gali pavesti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimo užduotį tik administracinei institucijai (taip yra daugumos jurisdikcijų atveju) arba jos gali pavesti šią užduotį tiek teisminėms, tiek administracinėms institucijoms. Pastaraisiais atvejais administracinė institucija yra bent jau pirmiausia atsakinga už tyrimo atlikimą, o tuo tarpu teisminei institucijai paprastai suteikiami įgaliojimai priimti sprendimus, kuriais skiriamos baudos, ir ji gali turėti įgaliojimus priimti kitus sprendimus, pavyzdžiui, nustatyti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą;*

- (14) NKI *šia direktyva suteiktų* įgaliojimų, *įskaitant tyrimo įgaliojimus*, vykdymui turėtų būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės, kurios bent jau atitiktų bendruosius *Sajungos* teisės principus ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, *vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, ypač procedūrų, kurių pagrindu gali būti skiriamos sankcijos, kontekste*. Šios apsaugos priemonės apima teisę į gerą administravimą ir įmonių teisių į gynybą paisymą, kurių esminis elementas – teisė būti išklaustyta. Visų pirma šalims, dėl kurių vykdomas tyrimas, NKI, prieš priimdamos sprendimą, *kuriuo nustatomas pažeidimas*, turėtų pranešti apie joms pareikštus preliminarinius prieštaravimus pagal SESV 101 ar 102 straipsnį prieštaravimo *pareiškimo ar panašios priemonės forma*, o tos šalys turėtų turėti galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl tų prieštaravimų, prieš priimant tokį sprendimą. Šalys, kurioms pranešta apie preliminarinius prieštaravimus dėl įtariamo SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimo, turėtų turėti teisę susipažinti su NKI atitinkamais bylos dokumentais, kad jos galėtų veiksmingai naudotis savo teisėmis į gynybą.

Teisė susipažinti su byla turėtų būti suteikiama atsižvelgiant į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis ir neturėtų apimti konfidencialios informacijos, taip pat NKI ir Komisijos vidaus dokumentų ir korespondencijos. Be to, NKI sprendimų, ***visų pirma tų sprendimų, kuriais nustatomas SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimas, ir tų, kuriais skiriamos taisomosios priemonės ar baudos, adresatai, laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio***, turėtų turėti teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme. Tokie ■ sprendimai turėtų būti pagrįsti, kad tokių sprendimų adresatai turėtų galimybę išsiaiškinti sprendimo motyvus ir pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą. ***Be to, vadovaudamosi teise į gerą administravimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad taikydamos SESV 101 ir 102 straipsnius NKI išnagrinėtų bylą per protingą laikotarpį, atsižvelgdamos į kiekvienos bylos ypatumus.*** Tos apsaugos priemonės turėtų būti tokios, kad jomis būtų užtikrinta įmonių pagrindinių teisių paisymo ir pareigos užtikrinti veiksmingą SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą pusiausvyra;

- (15) ***NKI turėtų keistis informacija ir tokią informaciją kaip įrodymą naudoti SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo tikslu pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 12 straipsnį;***

- (16) *nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų* įgalinimas taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius nešališkai ir siekiant bendro intereso – veiksmingai užtikrinti Sąjungos konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimą – yra esminė veiksmingo ir vienodo tų taisyklių taikymo dalis;
- (17) turėtų būti sustiprintas *nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų veiklos* nepriklausomumas siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą. Šiam tikslui pasiekti nacionalinėje teisėje turėtų būti įrašyta aiški nuostata, kuria būtų užtikrinta, kad taikydamos SESV 101 ir 102 straipsnius *nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos* būtų apsaugotos nuo kišimosi iš išorės ar politinio spaudimo, kuris galėtų kelti grėsmę jų nagrinėjamų klausimų vertinimo nepriklausomumui. Tuo tikslu *nacionalinėje teisėje* turėtų būti iš anksto nustatytas tų *asmenų, kurie priima sprendimus, naudodamiesi šios direktyvos 10, 11, 12, 13 ir 16 straipsniuose nurodytais įgaliojimais, atleidimo iš nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos pagrindas*, kad būtų pašalintos bet kokios pagrįstos abejonės dėl jų nešališkumo ir ■ nepasidavimo išorės veiksniams. *Taip pat nacionalinėje teisėje turėtų būti iš anksto nustatytos aiškos ir skaidrios tų asmenų atrankos, įdarbinimo ar paskyrimo taisyklės ir procedūros. Be to, siekiant užtikrinti nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų nešališkumą, jų skiriamos baudos už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus neturėtų būti naudojamos šioms institucijoms tiesiogiai finansuoti;*

- (18) siekiant užtikrinti *nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų veiklos* nepriklausomumą, jų *vadovai*, darbuotojai ir *tie, kurie priima sprendimus*, turėtų veikti sąžiningai ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie būtų nesuderinami su jų pareigų atlikimu. Siekiant užkirsti kelią grėsmei, kad vadovų, darbuotojų ir tų, kurie priima sprendimus, nepriklausomas vertinimas gali būti neigiamai paveiktas, *jie turėtų susilaikyti nuo bet kokių su jų pareigomis nesuderinamų veiksmų – apmokamų ar neapmokamų – tiek savo įdarbinimo ar kadencijos, tiek vėlesnio protingo laikotarpio metu* ■ ;
- (19) *tai reiškia*, kad savo įdarbinimo ar kadencijos metu *darbuotojai ir tie, kurie priima sprendimus, neturėtų galėti prisidėti prie procedūrų dėl SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo, kuriose jie dalyvavo ar kurios tiesiogiai susiję su įmonėmis ar įmonių asociacijomis, kurios juos buvo įdarbinusios arba kitu būdu įtraukusios į savo profesinę veiklą, jei tai gali pakenkti jų nešališkumui konkrečioje byloje. Taip pat darbuotojai ir tie, kurie priima sprendimus, taip pat jų artimi giminaičiai neturėtų turėti interesų įmonėse ar organizacijose, kurių atžvilgiu vykdomos procedūros dėl SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo, kuriose jie dalyvauja, jei tai gali pakenkti jų* ■ *nešališkumui konkrečioje byloje. Vertinant, ar jų nešališkumui konkrečioje byloje gali būti pakenkta, turėtų būti atsižvelgta į atitinkamo asmens interesų pobūdį bei mastą ir dalyvavimo ar įsitraukimo lygį. Kai būtina užtikrinti tyrimo ir sprendimų priėmimo proceso nešališkumą, atitinkamo asmens turėtų būti reikalaujama nusišalinti nuo konkrečios bylos;*

(20) be to, tai reiškia, kad jei po to, kai paliko tarnybą nacionalinėje administracinėje konkurencijos institucijoje, buvę darbuotojai ar tie, kurie priėmė sprendimus, užsiima profesine veikla, kuri yra susijusi su procedūromis dėl SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo, prie kurių jie buvo prisidėję savo įdarbinimo ar kadencijos metu, protingą laikotarpį jie neturėtų būti įtraukiami į tą pačią bylą savo naujoje profesinėje veikloje.

To laikotarpio trukmė galėtų būti nustatoma atsižvelgiant į atitinkamų asmenų naujos profesinės veiklos pobūdį, taip pat į jų išitraukimo ir atsakomybės tose pačiose procedūrose lygi jų įdarbinimo ar kadencijos nacionalinėje administracinėje konkurencijos institucijoje metu;

(21) kiekviena nacionalinė administracinė konkurencijos institucija turėtų paskelbti elgesio kodeksą, kuris, nedarant poveikio griežtesnių nacionalinių taisyklių taikymui, apimtų taisyklės dėl interesų konfliktų;

- (22) *nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų veiklos* nepriklausomumas neturėtų užkirsti kelio nei teisminei peržiūrai, nei parlamentinei priežiūrai laikantis nacionalinės teisės. Atskaitomybės reikalavimais taip pat turėtų būti padedama užtikrinti *nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų* veiksmų patikimumą ir teisėtumą. Proporcingi atskaitomybės reikalavimai apima *nacionalinėms administracinėms konkurencijos institucijoms* keliamą reikalavimą reguliariai skelbti savo veiklos ataskaitas vyriausybiniams ar parlamentiniams įstaigoms. Taip pat galėtų būti vykdoma *nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų* finansinių išlaidų kontrolė ar stebėseną, jeigu tai nedaro poveikio jų nepriklausomumui;

- (23) ***nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos*** turėtų galėti nustatyti savo procedūrų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimu, prioritetus, kad galėtų veiksmingai naudotis savo ištekliais ir daugiausia dėmesio skirti antikonkurencinio elgesio, kuriuo iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje, prevencijai ir nutraukimui. Šiuo tikslu jos turėtų galėti atmesti skundus remdamosi tuo, kad jie nėra prioritetas, ***išskyrus skundus, kuriuos pateikia viešosios institucijos, kurios SESV 101 ir 102 straipsnių ir nacionalinės konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo srityje dalijasi kompetencija su nacionaline administracine konkurencijos institucija, kai taikytina.*** Tai neturėtų daryti poveikio ***nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų*** teisei atmesti skundus kitais pagrindais, pavyzdžiui, dėl kompetencijos trūkumo, arba nuspręsti, kad nėra pagrindo imtis veiksmų iš jų pusės. ***Oficialiai pateiktų skundų atvejais tokiems atmetimams turėtų būti taikomos veiksmingos teisių gynimo priemonės pagal nacionalinę teisę. Nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų įgaliojimai*** nustatyti savo vykdymo užtikrinimo procedūrų prioritetus nedaro poveikio valstybės narės vyriausybės teisei nacionalinėms ***administracinėms*** konkurencijos institucijoms pateikti bendras politikos ***taisykles*** ar prioritetines gaires, kurios nėra susijusios su ***sektorių tyrimais ar*** konkrečiomis procedūromis, susijusiomis su SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimu;

- (24) *NKI turėtų turėti pakankamai išteklių, tai yra kvalifikuotų darbuotojų, gebančių kompetentingai atlikti teisinius ir ekonominius vertinimus, finansinių lėšų, techninių ir technologinių ekspertinių žinių bei įrangos, įskaitant deramas informacinių technologijų priemones, siekiant užtikrinti, kad jos galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis, taikant SESV 101 ir 102 straipsnius. Jeigu NKI pareigos ir įgaliojimai pagal nacionalinę teisę yra išplečiami, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad NKI turėtų pakankamai išteklių toms užduotims veiksmingai atlikti;*
- (25) *NKI nepriklausomumas turėtų būti sustiprintas suteikiant joms galimybę savarankiškai nuspręsti dėl iš biudžeto skirtų lėšų panaudojimo jų pareigų atlikimo tikslu, nedarant poveikio nacionalinėms biudžeto taisyklėms ir procedūroms;*
- (26) *siekiant užtikrinti, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų būtinų išteklių savo užduotims atlikti, galėtų būti svarstomos įvairios finansavimo priemonės, pavyzdžiui, finansavimas iš alternatyvių šaltinių, o ne iš valstybės biudžeto;*
- (27) *siekiant užtikrinti veiksmingą šios direktyvos įgyvendinimo stebėseną, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos vyriausybėms ar parlamentinėms įstaigoms teiktų reguliarias savo veiklos ir išteklių ataskaitas. Tose ataskaitose turėtų būti pateikiama informacija apie sprendimus priimančio organo narių skyrimą ir atleidimą iš pareigų, atitinkamais metais paskirtų lėšų sumą ir bet kokius tos sumos pakeitimus, palyginti su ankstesniais metais. Tokios ataskaitos turėtų būti skelbiamos viešai;*

- (28) NKI reikia būtiniausių bendrų tyrimo ir sprendimų priėmimo įgaliojimų rinkinio, kad jos galėtų veiksmingai užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą;
- (29) *nacionalinės administracinės konkurencijos* institucijos turėtų turėti veiksmingus tyrimo įgaliojimus, kad bet kuriame jų nagrinėjamos bylos etape jos galėtų nustatyti SESV 101 straipsniu draudžiamą susitarimą, sprendimą ar suderintus veiksmus arba bet kokią SESV 102 straipsniu draudžiamo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi atvejį. *Nacionalinės administracinės konkurencijos* institucijos *turėtų galėti naudotis tais įgaliojimais įmonių ir įmonių asociacijų, dėl kurių vykdomos procedūros, susijusios su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, taip pat kitų rinkos dalyvių, kurie gali turėti tokioms procedūroms svarbios informacijos, atžvilgiu. Tokių veiksmingų tyrimo įgaliojimų suteikimas visoms nacionalinėms administracinėms konkurencijos institucijoms turėtų užtikrinti, kad jos, esant prašymui, galėtų veiksmingai padėti viena kitai atlikti patikrinimą ar taikyti bet kokią kitą aplinkybių tyrimo priemonę jų pačių teritorijoje kitos NKI vardu ir sąskaita pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 22 straipsnį;*

- (30) nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų tyrimo įgaliojimai turėtų būti tinkami, kad būtų reaguojama į skaitmeninės aplinkos keliamus iššūkius vykdymo užtikrinimo srityje, ir turėtų užtikrinti galimybę NKI visą su įmone ar įmonių asociacija, dėl kurios vykdoma tyrimo priemonė, susijusią informaciją, įskaitant atlikus ekspertizę gautus duomenis, gauti skaitmenine forma, nepriklausomai nuo laikmenos, kurioje informacija yra laikoma, pavyzdžiui, knyginuose kompiuteriuose, mobiliuosiuose telefonuose, kituose mobiliuosiuose prietaisuose *ar debesijos duomenų saugykloje*;
- (31) nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų ***galėti atlikti visus reikiamus įmonių ir įmonių asociacijų patalpų patikrinimus, kai, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, jos gali įrodyti, kad esama pagrįstų priežasčių įtarti SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą. Ši direktyva neturėtų trukdyti valstybėms narėms reikalauti išankstinio nacionalinių teisminių institucijų leidimo tokiems patikrinimams atlikti;***

- (32) kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų veiksmingai naudotis teise vykdyti patikrinimus, jos turėtų galėti susipažinti su informacija, kuri yra prieinama tikrinamai įmonei ar įmonių asociacijai arba asmeniui ir kuri yra susijusi su įmone ar įmonių asociacija, dėl kurios atliekamas tyrimas. ***Tai būtina turėtų apimti įgaliojimus atlikti kratą ieškant dokumentų, bylų ar duomenų įtaisuose, kurie nėra konkrečiai iš anksto nurodyti. Neturint tokių įgaliojimų, būtų neįmanoma gauti tyrimui būtinos informacijos, kai įmonės ar įmonių asociacijos kliudo tyrimui ar atsisako bendradarbiauti. Įgaliojimai tikrinti su verslu susijusias knygas arba įrašus turėtų apimti visų formų susirašinėjimą, pavyzdžiui, elektroninius pranešimus, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra neperskaityti ar buvo ištrinti;***
- (33) kad būtų kuo mažiau bereikalingo patikrinimų pratęsimo, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti įgaliojimus tęsti kratas ***ir atrinkti*** su tikrinamos įmonės ar įmonių asociacijos verslu susijusių knygų ir įrašų kopijas ar išrašus institucijos patalpose arba kitose atitinkamose patalpose. ***Tokių kratų metu turėtų būti nuolat deramai paisoma įmonių teisės į gynybą;***

- (34) patirtis rodo, kad verslo dokumentai gali būti laikomi *įmonių ar įmonių asociacijų* direktorių, *vadovų ir kitų darbuotojų namuose, visų pirma todėl*, kad vis dažniau taikomos lankstesnės darbo sąlygos. Siekiant užtikrinti, kad patikrinimai būtų veiksmingi, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti įgaliojimus patekti į patalpas, įskaitant privačius namus, *jeigu jos gali įrodyti*, jog esama pagrįsto įtarimo, kad *tose patalpose yra laikomi* verslo dokumentai ■ , kurie gali būti svarbūs siekiant įrodyti SESV 101 ar 102 straipsnio *pažeidimą*. Naudojimuisi *tu* įgaliojimu *nacionalinė administracinė konkurencijos institucija* turėtų *būti gavusi* išankstinį *nacionalinės teisminės institucijos, kuri tam tikrose nacionalinėse teisinėse sistemose gali apimti prokuratūrą*, leidimą. Tai neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms *ypač skubiais atvejais* nacionalinės teisminės institucijos užduotis pavesti nacionalinei administracinei konkurencijos institucijai, veikiančiai kaip teisminė institucija, *arba išimties tvarka leisti atlikti tokius patikrinimus gavus tikrinamų subjektų sutikimą. Tokių patikrinimų vykdymą nacionalinė administracinė konkurencijos institucija galėtų pavesti policijai ar lygiavertei vykdymo užtikrinimo institucijai, jei patikrinimas vykdomas dalyvaujant nacionalinei administracinei konkurencijos institucijai. Tai neturėtų daryti poveikio nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos teisei pačiai atlikti patikrinimą ir gauti reikiamą policijos ar lygiavertės vykdymo užtikrinimo institucijos pagalbą, įskaitant pagalbą kaip atsargumo priemonę, siekiant įveikti galimą tikrinamų subjektų pasipriešinimą;*

- (35) NKI turėtų turėti veiksmingus įgaliojimus prašyti, kad *įmonės ar įmonių asociacijos pateiktų* informaciją, *reikalingą SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimams nustatyti. Tuo tikslu NKI turėtų galėti reikalauti atskleisti informaciją, kuri gali suteikti joms galimybę tirti spėjamus pažeidimus.* Tai turėtų apimti teisę reikalauti *informacijos bet kokia skaitmenine forma, įskaitant el. laiškus ir tikralaikį pokalbių sistemos žinutes,* neatsižvelgiant į tai, kur ji yra laikoma, *įskaitant debesijos duomenų saugyklas ir serverius,* jei ji pasiekama *įmonei arba įmonių asociacijai, kuri yra* prašymo pateikti informaciją adresatas. *Dėl tos teisės įmonei ar įmonių asociacijai neturėtų būti užkraunamas tyrimo reikmių atžvilgiu neproporcingai didelis įpareigojimas. Pavyzdžiui, ta įmonė ar įmonių asociacija neturėtų patirti pernelyg didelių išlaidų ar iš jos neturėtų būti pareikalauta pernelyg didelių pastangų. Nors teisė reikalauti pateikti informaciją yra itin svarbi nustatant pažeidimus, tokie prašymai turėtų būti tinkamos apimties. Tokiais prašymais įmonė ar įmonių asociacija neturėtų būti verčiama pripažinti, kad ji padarė pažeidimą, nes pareiga tai įrodyti tenka NKI. Tai neturėtų daryti poveikio įmonių ar įmonių asociacijų pareigoms atsakyti į faktinius klausimus ir pateikti dokumentus. Taip pat NKI turėtų turėti veiksmingas priemones reikalauti, kad fizinis ar juridinis asmuo pateiktų informaciją, kuri gali būti svarbi SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui. Valstybės narės turėtų galėti nevaržomai numatyti procedūrines taisykles dėl tokių informacijos prašymų, pavyzdžiui, jų teisinę formą, su sąlyga, kad tos taisyklės leidžia veiksmingai naudotis šia priemone.* Patirtis taip pat rodo, kad, *atsakant į neprivalomus prašymus pateikti informaciją, savanorišku pagrindu pateikta informacija gali būti vertingas informacijos šaltinis informacija grindžiamam ir griežtam vykdymo užtikrinimui. Be to, trečiosioms šalims, pavyzdžiui, konkurentams, klientams ir vartotojams rinkoje teikiant informaciją savo iniciatyva, gali būti prisidėta prie veiksmingo* vykdymo užtikrinimo ir nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų tai skatinti;

- (36) *patirtis rodo, kad įgaliojimai surengti apklausą yra naudinga priemonė įrodymams rinkti ir padeda konkurencijos institucijoms įvertinti jau surinktų įrodymų vertę. NKI turėtų turėti veiksmingas priemones iškviešti į apklausą bet kurį įmonės ar įmonių asociacijos atstovą, kitų juridinių asmenų atstovą ir bet kurį fizinį asmenį, kuris gali turėti informacijos, kuri yra svarbi SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui. Valstybės narės turėtų galėti nevaržomai numatyti taisykles dėl tokių apklausų organizavimo, su sąlyga, kad tokios taisyklės leidžia veiksmingai naudotis šia priemone;*

- (37) *būtina, kad NKI galėtų reikalauti, kad įmonės ir įmonių asociacijos nutrauktų SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimus, be kita ko, kai pažeidimas tęsiasi NKI oficialiai pradėjus procedūras. Be to, NKI turėtų turėti veiksmingas priemones konkurencijai rinkoje atkurti nustatydamos struktūrinės ar elgesio taisomąsias priemones, kurios būtų proporcingos padarytam pažeidimui ir kurios būtų būtinos tam pažeidimui nutraukti. Pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad NKI, rinkdamosi iš dviejų vienodai veiksmingų taisomųjų priemonių, turėtų pasirinkti mažiausią naštą įmonei užkraunančią taisomąją priemonę. Struktūrinės taisomosios priemonės, pavyzdžiui, pareiga atsikratyti konkuruojančios įmonės akcijų arba parduoti verslo padalinį, daro poveikį įmonės turtui ir gali būti laikomos užkraunančiomis didesnę naštą įmonei nei elgesio taisomosios priemonės. Tačiau tai neturėtų trukdyti nacionalinėms konkurencijos institucijoms nustatyti, kad konkretaus pažeidimo aplinkybės pateisina struktūrinės taisomosios priemonės nustatymą, nes ji, kalbant apie pažeidimo nutraukimą, būtų veiksmingesnė negu elgesio taisomoji priemonė;*

(38) *laikinosios priemonės gali būti svarbus įrankis siekiant užtikrinti, kad kol vykdomas tyrimas, tiriamas pažeidimas nepadarys didelės ir nepataisomos žalos konkurencijai. Ši priemonė yra svarbi siekiant išvengti rinkos pokyčių, kuriuos pakeisti NKI nagrinėjamos bylos pabaigoje priimtu sprendimu galėtų būti labai sunku. Todėl NKI turėtų turėti įgaliojimus sprendimu nustatyti laikinas priemones. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi bent jau tais atvejais, kai NKI prima facie nustato SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą ir kai esama rizikos, kad bus padaryta didelė ir nepataisoma žala konkurencijai. Valstybės narės gali nevaržomai suteikti NKI platesnius įgaliojimus nustatyti laikinas priemones. Sprendimas nustatyti laikinas priemones turėtų galioti tik konkrečiai nustatytą laikotarpį – tol, kol NKI užbaigs procedūras, arba apibrėžtą laikotarpį, kurį, jei būtina ir tikslinga, galima pratęsti. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokių priemonių teisėtumą, įskaitant proporcingumą, būtų galima peržiūrėti taikant pagreitintas apeliacines procedūras arba kitas procedūras, kuriomis taip pat numatoma pagreitinta teisminė kontrolė. Be to, valstybės narės turėtų sudaryti sąlygas, būtinas užtikrinti, kad NKI galėtų praktiškai pasinaudoti laikinosiomis priemonėmis. Ypač reikia užtikrinti galimybę visoms konkurencijos institucijoms susidoroti su pokyčiais sparčiai kintančiose rinkose, todėl Europos konkurencijos tinkle būtina apsvarstyti laikinųjų priemonių naudojimą ir atsižvelgti į šią patirtį nustatant atitinkamas neprivalomas priemones ar atliekant šios direktyvos peržiūrą ateityje;*

- (39) jeigu vykstant procedūroms, kurių rezultatas galėtų būti susitarimo ar veiksmų uždraudimas, įmonės ar įmonių asociacijos NKI pasiūlo įsipareigojimus, kuriais išsprendžiami joms susirūpinimą keliantys klausimai, šios NKI turėtų galėti priimti sprendimus, kuriais nustatoma, kad šie įsipareigojimai atitinkamoms įmonėms ar įmonių asociacijoms yra privalomi ir jų vykdytini. ***Iš esmės*** tokie sprendimai dėl įsipareigojimų ***nėra tikslingi slaptų kartelių atveju, dėl kurių NKI turėtų skirti baudas. Sprendimais dėl įsipareigojimų*** turėtų būti nustatyta, kad NKI nebėra pagrindo imtis veiksmų, nedarant išvados, ar SESV 101 ar 102 straipsnis buvo pažeistas, ar ne. ***NKI turėtų savo nuožiūra nuspręsti, ar priimti įsipareigojimus.*** Sprendimai dėl įsipareigojimų nedaro poveikio konkurencijos institucijų ir nacionalinių teismų įgaliojimams nustatyti pažeidimą ir priimti sprendimą byloje. ***Be to, įrodyta, kad veiksminga įsipareigojimų turinčių įmonių ar įmonių asociacijų įsipareigojimų laikymosi stebėseną ir veiksmingas sankcijų skyrimas įsipareigojimų nesilaikymo atvejais konkurencijos institucijoms yra veiksmingos priemonės. Tais atvejais, kai iš esmės pasikeitė faktai, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas dėl įsipareigojimų, jei įmonė ar įmonių asociacija veikė pažeisdama savo įsipareigojimus arba jei sprendimas dėl įsipareigojimų buvo pagrįstas neišsamia, neteisinga arba klaidinančia šalių pateikta informacija, NKI turėtų turėti veiksmingas priemones pradėti nagrinėti bylą iš naujo;***

- (40) siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimą, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti įgaliojimus įmonėms ir įmonių asociacijoms skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudas už SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimus tiesiogiai pačios nagrinėdamos bylą, ***visų pirma*** administraciniame procese, ***jei tokie procesai užtikrina galimybę tiesiogiai skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudas***, arba siekdamos, kad baudos būtų skirtos nebaudžiamajame teismo procese. Tai nedaro poveikio nacionaliniams įstatymams, kuriuose numatyta, kad sankcijas ***įmonėms ir įmonių asociacijoms*** už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą teismai skirtų baudžiamajame procese, ***jei pažeidimas pagal nacionalinę teisę yra baudžiamoji veika ir jei tai nedaro poveikio veiksmingam ir vienodam SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimui***;

- (41) siekiant užtikrinti, kad įmonės ir įmonių asociacijos **būtų skatinamos** paisyti NKI **tyrimo** priemonių ir sprendimų, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų galėti skirti veiksmingas baudas už **6, 8, 9, 10, 11 ir 12 straipsniuose nurodytų priemonių ir sprendimų** nesilaikymą tiesiogiai pačios vykdydamos procedūras arba siekti, kad baudos būtų skirtos nebaudžiamajame teismo procese. Tai nedaro poveikio nacionaliniams įstatymams, kuriuose numatyta, kad tokias baudas **įmonėms ir įmonių asociacijoms** teismai skiria baudžiamajame teismo procese; ■
- (42) ***pagal Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartiją nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų vykdomose procedūrose arba, tam tikrais atvejais, nebaudžiamajame teismo procese baudos turėtų būti skiriamos, kai pažeidimas padarytas tyčia arba dėl neatsargumo. Tyčios ir neatsargumo sąvokos turėtų būti aiškinamos remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika dėl SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo, o ne remiantis tyčios ir neatsargumo sąvokų aiškinimu baudiamojo persekiojimo institucijų vykdomame procese baudžiamųjų bylų atžvilgiu. Tai nedaro poveikio nacionaliniams įstatymams, pagal kuriuos pažeidimo nustatymas grindžiamas objektyvios atsakomybės kriterijumi, jei tai atitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką. Ši direktyva nedaro poveikio nacionalinėms taisyklėms dėl įrodinėjimo standarto arba nacionalinių konkurencijos institucijų pareigoms nustatyti atitinkamos bylos faktus, su sąlyga, kad tos taisyklės ir pareigos atitinka bendruosius Sąjungos teisės principus;*** ■

- (43) *baudos turėtų būti nustatomos proporcingai atitinkamų įmonių ir įmonių asociacijų bendrai pasaulinei apyvartai;*
- (44) *periodinės baudos yra itin svarbi priemonė siekiant užtikrinti, kad NKI turėtų veiksmingų priemonių reaguoti į atvejus, kai įmonės ir įmonių asociacijos toliau nesilaiko ar ateityje nesilaikytų 6, 8, 9, 10, 11 ir 12 straipsniuose nurodytų institucijų priemonių ir sprendimų. Jos neturėtų būti taikomos pažeidimų, kurie padaryti praeityje, nustatymo atveju. Įgaliojimais skirti periodines baudas nedaromas poveikis NKI įgaliojimams bausti už priemonių nesilaikymą, kaip nurodyta 13 straipsnio 2 dalyje. Tokios periodinės baudos turėtų būti nustatomos proporcingai atitinkamos įmonės ir įmonių asociacijos vidutinei dienos bendrai pasaulinei apyvartai;*
- (45) *baudų ir periodinių baudų skyrimo tikslu sprendimo sąvoka turėtų apimti visas priemones, kurios sukelia privalomas teises pasekmes ir kurios gali daryti poveikį adresato interesams, aiškiai pakeisdamos jo teisinę padėtį;*

- (46) siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą, sąvoka „įmonė“, kaip vartojama SESV 101 ir 102 straipsniuose, kuri turėtų būti taikoma laikantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos, apima ekonominį vienetą, net jeigu jį sudaro keli fiziniai ar juridiniai asmenys. Atitinkamai NKI turėtų galėti taikyti įmonės sąvoką, kad nustatytų, kad patronuojančioji įmonė yra atsakinga už vienos iš jos patronuojamųjų įmonių elgesį, kai patronuojančioji įmonė ir jos patronuojamoji įmonė sudaro vieną ekonominį vienetą, ir skirti jai baudas. Siekiant užkirsti kelią įmonėms išvengti atsakomybės už baudų už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus mokėjimą pakeičiant teisinę ar organizacinę struktūrą, NKI turėtų galėti nustatyti, kad už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus yra atsakingi teisinių ar ekonominių teisių perėmėjai ir skirti jiems baudas, vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika;

- (47) siekiant užtikrinti, kad už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus skirtos baudos atspindėtų ekonominę pažeidimo svarbą, NKI turėtų atsižvelgti į pažeidimo sunkumą. NKI taip pat turėtų galėti nustatyti pažeidimo trukmei proporcingas baudas. Šie veiksniai turėtų būti įvertinti pagal *atitinkamą* Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką *ir tokiu būdu, kuriuo užtikrinamas atgrasymas. Sunkumo* vertinimas *turėtų būti atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju visų rūšių pažeidimų atžvilgiu, atsižvelgiant į visas* bylos aplinkybes **■** . *Veiksniai, į kuriuos galėtų būti atsižvelgta, apima pažeidimo pobūdį, visų susijusių įmonių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinę aprėptį, tai, ar pažeidimas buvo įgyvendintas, įmonės tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių ir paslaugų pardavimo vertę ir atitinkamos įmonės dydį ir įtaką rinkoje.* To paties pažeidėjo padaryti pakartotiniai pažeidimai rodo jo polinkį daryti tokius pažeidimus, todėl jie yra labai svarbus **■** ženklas, kad būtina sugriežtinti sankciją siekiant veiksmingo atgrasančio poveikio. *Atitinkamai NKI turėtų turėti galimybę* padidinti baudą, skirtiną įmonei ar įmonių asociacijai, kai Komisija ar *NKI* priėmė sprendimą, kuriuo nustatoma, kad ta įmonė ar įmonių asociacija pažeidė SESV 101 ar 102 straipsnį ir kad ta įmonė ar įmonių asociacija toliau vykdo tą patį pažeidimą arba padaro panašų pažeidimą. *Pagal Direktyvą 2011/104/ES NKI turėtų galėti atsižvelgti į bet kokią kompensaciją, sumokėtą tarpusavio sutarimu. Be to, išimtinėmis aplinkybėmis NKI turėtų galėti atsižvelgti į atitinkamos įmonės ekonominę gyvybingumą;*

- (48) patirtis rodo, kad darant konkurencijos taisyklių pažeidimus tam tikrą vaidmenį nuolat atlieka įmonių asociacijos, ir todėl NKI turėtų galėti veiksmingai skirti baudas tokioms asociacijoms. Kai procedūrose, vykdomose prieš įmonių asociacijas dėl su jų narių veikla susijusių pažeidimų, yra vertinamas pažeidimo sunkumas siekiant nustatyti baudos dydį, turėtų būti **galima svarstyti** į asociacijos narėmis esančių įmonių tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių ir paslaugų pardavimo apimtį sumą. **Kai bauda skiriama ne tik asociacijai, bet ir jos nariams, į narių, kuriems skirta bauda, apyvartą neturėtų būti atsižvelgiama apskaičiuojant baudą asociacijai.** Siekiant užtikrinti veiksmingą baudų, skirtų įmonių asociacijoms už jų padarytus pažeidimus, išieškojimą, būtina nustatyti sąlygas, kuriomis NKI **savo nuožiūra** galėtų reikalauti, kad baudą sumokėtų asociacijos nariai, jei ta asociacija yra nemoki. Tai darydamos NKI turėtų atsižvelgti į santykinę įmonių, kurios priklauso asociacijai, dydį ir visų pirma į mažųjų ir vidutinių įmonių padėtį. Tai, kad baudą sumoka vienas ar keli asociacijos nariai, nedaro poveikio nacionalinėje teisėje nustatytoms taisyklėms, numatančioms sumokėtos sumos išieškojimą iš kitų asociacijos narių;

- (49) baudų atgrasomasis poveikis Sąjungoje yra labai skirtingas ir kai kuriose valstybėse narėse didžiausias baudos, kuri gali būti skirta, dydis yra labai mažas. Siekiant užtikrinti, kad NKI galėtų skirti *atgrasomas* baudas, didžiausias baudos, kurią galima skirti *už kiekvieną SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą*, dydis turėtų būti ne mažesnis nei 10 % atitinkamos įmonės bendros pasaulinės apyvartos. Tai neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms palikti ar nustatyti didesnę didžiausią baudos, kuri gali būti skirta, dydį;
- (50) baudų sušvelninimo programos yra pagrindinė slaptų kartelių nustatymo priemonė ir todėl jos padeda vykdyti veiksmingą persekiojimą ir skirti sankcijas už sunkiausias konkurencijos teisės pažeidimus. Tačiau šiuo metu esama pastebimų valstybėse narėse taikomų baudų sušvelninimo programų skirtumų. Tie skirtumai lemia teisinį netikrumą pažeidimus padariusioms įmonėms dėl sąlygų, kuriomis jos gali prašyti sušvelninti baudas, taip pat netikrumą dėl jų galimybių būti atleistoms nuo baudų pagal atitinkamą baudų sušvelninimo programą. Toks netikrumas galėtų sumažinti paskatas potencialiems prašymų sušvelninti baudas pateikėjams prašyti sušvelninti baudas. Tai savo ruožtu galėtų lemti mažiau veiksmingą konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimą Sąjungoje, nes atskleidžiama mažiau slaptų kartelių;

- (51) dėl valstybių narių lygmeniu taikomų baudų sušvelninimo programų skirtumų taip pat kyla grėsmė, kad vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms nebus užtikrintos vienodos sąlygos. Todėl yra tikslinga didinti teisinį tikrumą *įmonėms vidaus rinkoje ir didinti baudų sušvelninimo programų patrauklumą visoje Sąjungoje* sumažinant šiuos skirtumus – *suteikiant galimybę visoms NKI atleisti nuo baudų ir sumažinti baudas, o supaprastintus prašymus priimti tokiomis pačiomis sąlygomis. Ateityje gali reikėti daugiau Europos konkurencijos tinklo pastangų baudų sušvelninimo programoms derinti;*
- (52) NKI turėtų galėti įmonėms skirti atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą, jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos. *Įmonių asociacijos, kurios vykdo ekonominę veiklą savo vardu, turėtų atitikti atleidimo nuo baudų arba baudų sumažinimo reikalavimus tais atvejais, kai jos dalyvauja įtariamame kartelyje savo vardu, o ne savo narių vardu;*
- (53) *tam, kad kartelis būtų laikomas slaptu karteliu, nebūtina, kad visi veikimo aspektai būtų slapti. Visų pirma, kartelis gali būti laikomas slaptu karteliu, kai kartelio elementai, dėl kurių yra sunkiau nustatyti visą veikimo mastą, nėra žinomi visuomenei arba klientams ar prekių tiekėjams arba paslaugų teikėjams;*

- (54) *kad atitiktų baudų sušvelninimo reikalavimus, prašymo pateikėjas turėtų nutraukti savo dalyvavimą įtariamame slaptame kartelyje, išskyrus tuos atvejus, kai, NKI nuomone, jo tolesnis dalyvavimas būtų pagrįstai būtinas siekiant išsaugoti tyrimo vientisumą, pavyzdžiui, siekiant užtikrinti, kad kiti įtariamieji kartelyje prieš NKI imantis tyrimo priemonių, pavyzdžiui, patikrinimų, apie kuriuos iš anksto nepranešama, neišsiaiškintų, kad ji sužinojo apie įtariamą kartelį;*
- (55) *kad atitiktų baudų sušvelninimo reikalavimus, prašymo pateikėjas turėtų tikrai, visapusiškai, nepertraukiamai ir operatyviai bendradarbiauti su NKI. Tai reiškia, inter alia, kad svarstydamas galimybę pateikti prašymą NKI, prašymo pateikėjas turėtų nesunaikinti, neklastoti ir neslėpti įtariamo slapto kartelio įrodymų. Kai įmonė svarsto galimybę pateikti prašymą, esama pavojaus, kad jos direktoriai, vadovai ir kiti darbuotojai galėtų sunaikinti įrodymus, siekdami nuslėpti savo dalyvavimą kartelyje, tačiau įrodymų sunaikinimas galėtų vykti taip pat ir dėl kitų priežasčių. Todėl NKI turėtų atsižvelgti į konkrečias aplinkybes, kuriomis įrodymai buvo sunaikinti, ir į tokio sunaikinimo reikšmę svarstydamas, ar įrodymų sunaikinimas kelia abejonių dėl tikro pareiškėjo bendradarbiavimo;*

- (56) *kad įvykdytų tikro, visapusiško, nepertraukiamo ir operatyvaus bendradarbiavimo sąlygą, prašymo pateikėjas, svarstydamas galimybę pateikti prašymą NKI, turėtų būti neatskleidęs ketinimų pateikti prašymą arba jokio savo svarstomo prašymo turinio, išskyrus kitoms NKI, Komisijai ar trečiųjų valstybių konkurencijos institucijoms. Tai neužkerta kelio prašymo pateikėjui pranešti apie savo elgesį kitoms viešosioms institucijoms, kaip reikalaujama pagal atitinkamus įstatymus, tačiau tik užkerta jam kelią atskleisti tai, kad jis svarsto pateikti prašymą sušvelninti baudą, ir perduoti pareiškimus pagal baudų sušvelninimo programą toms institucijoms. Tačiau prašymo pateikėjas, vykdydamas savo įsipareigojimus pagal tuos atitinkamus įstatymus, taip pat turėtų atsižvelgti į tai, kad svarbu nepadaryti neigiamo poveikio galimam NKI tyrimui;*
- (57) *prašymų pateikėjai turėtų turėti galimybę pareiškimus pagal baudų sušvelninimo programą, susijusius su išsamiais ar supaprastintais prašymais, pateikti raštu, o NKI taip pat turėtų taikyti sistemą, kuri jas įgalintų tokius pareiškimus priimti arba žodžiu, arba kitomis priemonėmis, prašymų pateikėjams užtikrinančiomis galimybę tokių pateiktų pareiškimų neturėti savo žinioje, saugoti ar kontroliuoti. NKI turėtų turėti galimybę pasirinkti, kokiomis priemonėmis jos priima pareiškimus pagal baudų sušvelninimo programą;*

- (58) *įmonės, kurios pageidauja pateikti prašymą atleisti nuo baudų, iš pradžių turėtų turėti galimybę prašyti NKI suteikti žymeklį, užtikrinantį vietą eilėje dėl baudų sušvelninimo tol, kol jos oficialiai pateiks prašymą atleisti nuo baudų, kad prašymo pateikėjui būtų suteikta laiko surinkti reikiamą informaciją ir įrodymus atitinkamai įrodymų ribinei vertei pasiekti. Tai nedaro poveikio valstybių narių galimybei leisti įmonėms pateikti paraišką dėl žymeklio baudų sumažinimo prašymo atveju;*
- (59) *be to, siekiant sumažinti administracinę ir kitokią didelę naštą laiko atžvilgiu, prašymų pateikėjai turėtų galėti pateikti pareiškimus pagal baudų sušvelninimo programą, susijusius su išsamiais ar supaprastintais prašymais, taip pat su prašymais dėl žymeklio arba atitinkamos NKI valstybės narės oficialiąja kalba, arba, NKI ir prašymo pateikėjui abipusiškai sutarus, kita Sąjungos oficialiąja kalba. Būtų laikoma, kad esama tokio susitarimo, kai NKI apskritai priima tokius pateikiamus dokumentus ta kalba;*

- (60) *atsižvelgiant į Komisijos ir NKI pasidalijamąją kompetenciją užtikrinant SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą, labai svarbu, kad būtų sukurta sklandžiai veikianti supaprastintų prašymų teikimo sistema.* Prašymų pateikėjai, dėl įtariamo slapto kartelio Komisijai pateikę prašymus sušvelninti baudas, turėtų galėti NKI pateikti supaprastintus prašymus dėl to paties kartelio, *jeigu Komisijai teikiamas prašymas apima daugiau nei tris valstybes nares, kaip teritorijas, kurioms daromas poveikis. Tai nedaro poveikio Komisijos galimybei nagrinėti bylas, jeigu jos yra glaudžiai susijusios su kitomis Sąjungos nuostatomis, kurios gali būti išimtinai ar veiksmingiau taikomos Komisijos, kai siekiant apsaugoti Sąjungos interesus reikia priimti Komisijos sprendimą, kad būtų plėtojama Sąjungos konkurencijos politika, kai iškyla nauja konkurencijos problema, arba kad būtų užtikrintas veiksmingas vykdymo užtikrinimas;*

(61) pagal supaprastintų prašymų teikimo sistemą įmonės turėtų galėti NKI teikti prašymus sušvelninti baudas, kuriuose pateikiamas ribotas informacijos rinkinys, kai Komisijai pateiktas išsamus prašymas, susijęs su tokiu įtariamu karteliu. Todėl NKI turėtų priimti supaprastintus prašymus, kuriuose pateikiamas ribotas būtiniausios informacijos, susijusios su įtariamu karteliu, rinkinys dėl kiekvieno 22 straipsnio 2 dalyje išdėstyto aspekto. Tai nedaro poveikio prašymo pateikėjo galimybei vėliau pateikti išsamesnės informacijos. Prašymo sušvelninti baudas pateikėjo prašymu NKI jam turėtų pateikti patvirtinimą, nurodydama gavimo datą ir laiką. Jeigu NKI dar nėra gavusi tokio išankstinio prašymo sušvelninti baudas iš kito prašymo sušvelninti baudas pateikėjo dėl to paties įtariamo slapto kartelio ir mano, kad supaprastintas prašymas atitinka 22 straipsnio 2 dalies reikalavimus, NKI atitinkamai informuoja prašymo pateikėją;

(62) *supaprastintų prašymų teikimo sistemos tikslas – sumažinti administracinę naštą, tenkančią prašymų pateikėjams, kurie Komisijai teikia prašymus sušvelninti baudas, kurie yra susiję su įtariamu slaptu karteliu, apimančiu daugiau nei tris valstybes nares, kaip teritorijas, kurioms daromas poveikis. Atsižvelgiant į tai, kad tokiais atvejais Komisija gauna išsamų prašymą, ji turėtų būti pagrindinė ryšių su prašymo sušvelninti baudas pateikėju palaikytoja tol, kol paaiškės, ar Komisija imsis šios bylos visapusiškai ar iš dalies, visų pirma teikdama nurodymus prašymo pateikėjui dėl bet kurio tolesnio vidaus tyrimo eigos. Komisija turėtų dėti pastangas priimti sprendimą šiuo klausimu per protingą laikotarpį ir atitinkamai informuoti NKI, nedarydama poveikio Reglamento (EB) Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 daliai. Išimtinėmis aplinkybėmis, kai griežtai būtina bylai apibrėžti ar bylai priskirti, NKI turėtų galėti paprašyti, kad prašymo pateikėjas išsamų prašymą pateiktų anksčiau, nei paaiškėja tokios aplinkybės. Šia galimybe turėtų būti naudojamas labai retai. Kitais atvejais prašymo pateikėjo turėtų būti paprašyta išsamų prašymą NKI, kuri gavo supaprastintą prašymą, pateikti tik tuomet, kai paaiškėja, kad Komisija neketina imtis šios bylos visapusiškai ar iš dalies;*

- (63) *prašymų pateikėjams turėtų būti suteikiama galimybė pateikti išsamius prašymus sušvelninti baudas NKI, kurioms jie pateikė supaprastintus prašymus. Jeigu prašymų pateikėjai pateikia tokius išsamius prašymus per NKI nustatytą laikotarpį, turėtų būti laikoma, kad tuose prašymuose nurodyta informacija pateikta tuo metu, kai buvo pateiktas supaprastintas prašymas, su sąlyga, kad supaprastintas prašymas apima tuos pačius gaminius ir tas pačias teritorijas, kuriems daromas poveikis, bei tą pačią įtariamo kartelio veikimo trukmę kaip Komisijai pateiktas prašymas sušvelninti baudas, kuris galėjo būti atnaujintas. Prašymų pateikėjai NKI, kurioms pateikė supaprastintus prašymus, **privalėtų** pranešti, jeigu pasikeitė jų Komisijai pateikto prašymo sušvelninti baudas aprėptis, **ir atitinkamai atnaujinti savo supaprastintus prašymus. NKI, bendradarbiaudamos su Europos konkurencijos tinklu, turėtų galėti patikrinti, ar supaprastinto prašymo aprėptis atitinka Komisijai pateikto prašymo sušvelninti baudas aprėptį;***

- (64) teisinis netikrumas dėl to, ar *prašymų atleisti nuo baudų pateikėjų* esamiems ir buvusiems direktoriams, vadovams ir kitiems darbuotojams netaikomos individualios sankcijos, *pavyzdžiui, baudos, diskvalifikacija ar įkalinimas*, galėtų užkirsti kelią potencialiems prašymų pateikėjams prašyti sušvelninti baudas. Todėl, *atsižvelgiant į jų indėlį nustatant ir tiriant slaptus kartelius, tiems asmenims, kiek tai susiję su jų dalyvavimu slaptame kartelyje, dėl kurio pateiktas prašymas, ■ iš principo* turėtų būti netaikomos sankcijos, kurias skiria viešosios institucijos *baudžiamuosiuose, administraciniuose ir nebaudžiamuosiuose teismo procesuose pagal nacionalinius įstatymus, kuriais iš esmės siekiama tų pačių tikslų, kurių siekiama pagal SESV 101 straipsnį, pavyzdžiui, nacionalinius įstatymus dėl antikonkurencinio veiksmų derinimo konkursuose, kai tenkinamos šioje direktyvoje nustatytos sąlygos. Viena iš šių sąlygų yra tai, kad prašymas atleisti nuo baudų turėtų būti pateiktas prieš tai, kai tiems asmenims kompetentingos nacionalinės institucijos pranešė apie procedūras, dėl kurių gali būti skirtos sankcijos. Tokios procedūros apima momentą, kai tiems asmenims pateikiami įtarimai pažeidus tokius nacionalinius įstatymus.*

Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali nustatyti tvarką, kokia tie asmenys turėtų bendradarbiauti su atitinkamomis institucijomis, siekiant užtikrinti, kad ši apsauga veiktų veiksmingai. Apsauga nuo baudžiamųjų sankcijų apima atvejus, kuomet kompetentingos nacionalinės institucijos susilaiko nuo baudžiamojo persekiojimo, remdamosi tam tikromis sąlygomis ar vadovaudamosi nurodymais dėl asmens būsimo elgesio;

- (65) *taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, siekdamas užtikrinti, kad apsauga nuo asmenims skirtinų sankcijų baudžiamajame procese atitiktų galiojančius jų teisinės sistemos pagrindinius principus, valstybės narės galėtų numatyti, kad kompetentingos institucijos gali pasirinkti netaikyti sankcijų asmeniui arba tik sušvelninti tas sankcijas, atsižvelgiant į intereso vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą ir (arba) skirti asmeniui sankciją ir asmens indėlio nustatant ir tiriant kartelį vertinimo rezultatus. Vertinant interesą vykdyti tokių asmenų baudžiamąjį persekiojimą ir (arba) skirti jiems sankcijas gali būti atsižvelgta, be kitų veiksnių, į jų asmeninę atsakomybę ar indėlį darant pažeidimą;*
- (66) *valstybėms narėms nedraudžiama numatyti, kad apsauga nuo sankcijų ar tokios sankcijos būtų sušvelninamos taip pat ir prašymų sumažinti baudas pateikėjų esamiems ar buvusiems direktoriams, vadovams ir kitiems darbuotojams;*

- (67) *kad apsauga galiotų atvejais, susijusiais su daugiau nei viena jurisdikcija, valstybės narės turėtų nustatyti, kad tais atvejais, kai kompetentinga sankcijas skirianti ar baudžiamojo persekiojimo institucija yra ne toje pačioje jurisdikcijoje nei konkurencijos institucija, kuri imasi šios bylos, būtinus ryšius tarp tų institucijų turėtų užtikrinti kompetentingos sankcijas skiriančios ar baudžiamojo persekiojimo institucijos jurisdikcijos NKI;*
- (68) naudojantis lygiagrečių įgaliojimų taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius sistema, reikia, kad NKI glaudžiai bendradarbiautų tarpusavyje **ir su Komisija**. Visų pirma, kai NKI pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 22 straipsnio 1 dalį kitos NKI vardu atlieka patikrinimą **ar vykdo apklausą pagal nacionalinę teisę, prašančiosios** institucijos pareigūnams turėtų būti sudarytos galimybės dalyvauti ir padėti jį atlikti, kad suteikus papildomų išteklių, žinių ir techninės kompetencijos būtų padidintas tokių patikrinimų **ir apklausų** veiksmingumas. **NKI taip pat turėtų būti įgalintos kitų NKI prašyti padėti siekiant nustatyti, ar nėra taip, kad įmonės ar įmonių asociacijos nesugebėjo vykdyti prašančiosios nacionalinės konkurencijos institucijos tyrimo priemonių ir sprendimų;**

- (69) turėtų būti nustatyta *tvarka*, kurią taikydamos NKI galėtų prašyti savitarpio pagalbos pranešant apie *dokumentus, susijusius su SESV 101 ar 102 straipsnio taikymu tarpvalstybinį elementą turinčiais atvejais, proceso šalims ar kitoms įmonėms, įmonių asociacijoms arba fiziniams asmenims, kurie gali būti tokių pranešimų adresatais. Panašiai NKI turėtų galėti prašyti institucijų kitose valstybėse narėse* sprendimų, kuriais skiriamos baudos ar periodinės baudos, vykdymo užtikrinimo, *kai prašančioji institucija ėmėsi pagrįstų priemonių siekdama įsitikinti, kad įmonė, kurios atžvilgiu turi būti užtikrintas baudos ar periodinės baudos vykdymo užtikrinimas, neturi pakankamai turto prašančiosios institucijos valstybėje narėje. Valstybės narės taip pat visų pirma turėtų numatyti, kad tuo atveju, kai įmonė, kurios atžvilgiu turi būti užtikrintas baudos ar periodinės baudos vykdymo užtikrinimas, nėra įsisteigusi prašančiosios institucijos valstybėje narėje, prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija gali užtikrinti prašančiosios institucijos priimtų sprendimų vykdymą.* Tai užtikrintų veiksmingą SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimą ir prisidėtų prie tinkamo vidaus rinkos veikimo. *Siekiant užtikrinti, kad NKI skirtų pakankamai išteklių prašymams dėl savitarpio pagalbos, ir siekiant skatinti tokią pagalbą, prašomosios institucijos turėtų galėti susigrąžinti savo išlaidas, kurias jos patyrė teikdamos tą pagalbą. Tokia savitarpio pagalba nedaromas poveikis Tarybos pamatinio sprendimo 2005/214/TVR⁶ taikymui;*

⁶ 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms (*OL L 76, 2005 3 22, p. 16*).

- (70) siekiant užtikrinti veiksmingą NKI SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimą, reikia numatyti praktiškai įgyvendinamas senaties terminų **■** taisykles. Visų pirma, naudojantis lygiagrečių įgaliojimų sistema, nacionaliniai senaties terminai turėtų būti sustabdomi **ar nutraukiami** tol, kol kitos valstybės narės NKI ar Komisija vykdo procedūras. **Toks sustabdymas ar nutraukimas neturėtų** užkirsti kelio valstybėms narėms palikti galioti ar nustatyti absoliučiuosius senaties terminus su sąlyga, kad dėl tokių absoliučiuųjų senaties terminų veiksmingas SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimas netaps praktiškai neįmanomu ar pernelyg sudėtingu;
- (71) siekiant užtikrinti, kad bylos Europos konkurencijos tinkle būtų nagrinėjamos efektyviai ir veiksmingai, tose valstybėse narėse, kurių **tiesk** nacionalinė administracinė konkurencijos institucija, **tiesk** nacionalinė teisminė konkurencijos institucija **yra paskirtos NKI siekiant užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą, kaip nurodyta šios direktyvos 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ir 16 straipsniuose**, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų galėti pareikšti ieškinį nacionalinei teisminei konkurencijos institucijai tiesiogiai. Be to, tiek, kiek nacionaliniai teismai įtraukiami į procesus dėl NKI **priimtų** sprendimų taikant SESV 101 ar 102 straipsnį **■**, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti visapusiškas teises savarankiškai dalyvauti kaip kaltintojos ar atsakovės tame procese ir turėtų naudotis tomis pačiomis tokios viešosios proceso šalies teisėmis;

- (72) dėl rizikos, kad informacija, kurioje pateikiami įrodymai prieš save ir kuri yra pateikta tyrimo tikslais, bus atskleista kitais nei tyrimo tikslais, galėtų sumažėti paskatos potencialiems prašymų sušvelninti baudas pateikėjams bendradarbiauti su konkurencijos institucijomis. Todėl nesvarbu, kokia forma buvo pateikti pareiškimai pagal baudų sušvelninimo programą, pareiškimuose pagal baudų sušvelninimo programą esanti informacija, gauta pasinaudojus galimybe susipažinti su byla, turėtų būti naudojama, tik kai tai yra būtina siekiant pasinaudoti teisėmis į gynybą nacionalinių teismų nagrinėjamose bylose, tam tikrais labai ribotais atvejais, kurie yra tiesiogiai susiję su byla, su kuria buvo suteikta galimybė susipažinti. Tai neturėtų užkirsti kelio konkurencijos institucijoms paskelbti savo sprendimus, laikantis taikytinos Sąjungos ar nacionalinės teisės;
- (73) įrodymai yra svarbus SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimo elementas. NKI turėtų **galėti** nagrinėti atitinkamus įrodymus, nesvarbu, ar jie yra rašytinės, žodinės, **elektroninės ar** įrašo formos. **Tai turėtų apimti** gebėjimą nagrinėti fizinių ar juridinių asmenų, **kurie nėra viešosios institucijos**, padarytus slaptus įrašus su sąlyga, kad tie įrašai nėra vienintelis įrodymų šaltinis. Tai neturėtų daryti poveikio teisei būti išklausytam **ir neturėtų daryti poveikio bet kokio viešųjų institucijų padaryto ar gauto įrašo priimtinumui. Panašiai NKI turėtų galėti elektroninius pranešimus laikyti atitinkamais įrodymais, neatsižvelgiant į tai, ar tie pranešimai atrodo neperskaityti ar buvo ištrinti;**

- (74) *užtikrinant, kad NKI turėtų įgaliojimus, kurių joms reikia, kad būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, sustiprinamas glaudaus bendradarbiavimo ir veiksmingos daugiašalės ir dvišalės komunikacijos Europos konkurencijos tinkle poreikis. Tai turėtų apimti neprivalomų priemonių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas šios direktyvos įgyvendinimui ir jį paremti, plėtojimą;*
- (75) kad paremtų glaudų bendradarbiavimą Europos konkurencijos tinkle, Komisija turėtų užtikrinti centrinės informacinės sistemos (Europos konkurencijos tinklo sistemos) priežiūrą, plėtojimą, prieglobą, ją eksploatuoti ir palaikyti, laikydamasi atitinkamų konfidencialumo, duomenų apsaugos ir duomenų saugumo standartų. Tam, kad jis veiktų efektyviai ir veiksmingai, Europos konkurencijos tinklas yra grindžiamas sąveikumu. Europos konkurencijos tinklo sistemos priežiūros, plėtojimo, prieglobos, paramos naudotojams ir eksploatavimo sąnaudos, taip pat kitos administracinės sąnaudos, patiriamos dėl Europos konkurencijos tinklo veikimo, visų pirma su posėdžių organizavimu susijusios sąnaudos, turėtų būti dengiamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto. Numatyta, kad iki 2020 m. Europos konkurencijos tinklo sistemos sąnaudos bus dengiamos Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2015/2240⁷ įsteigtos Europos viešojo administravimo institucijų, įmonių ir piliečių sąveikumo sprendimų ir bendrų struktūrų programos (programa ISA²) lėšomis, atsižvelgiant į programos turimus išteklius, tinkamumo ir prioritetų nustatymo kriterijus;

⁷ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/2240, kuriuo nustatoma Europos viešojo administravimo institucijų, įmonių ir piliečių sąveikumo sprendimų ir bendrų struktūrų programa (programa ISA²), kaip viešojo sektoriaus modernizavimo priemonė (OL L 318, 2015 12 4, p. 1).

- (76) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti, kad NKI turėtų būtinas nepriklausomumo garantijas, išteklius ir vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimus tam, kad galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius ir nacionalinę konkurencijos teisę, taikomą lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais, taip pat užtikrinti veiksmingą vidaus rinkos ir Europos konkurencijos tinklo veikimą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmingumo ir vienodumo taikant SESV 101 ir 102 straipsnius, tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemonės. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (77) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų⁸ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju tokių dokumentų perdavimas laikomas pagrįstu,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

⁸ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

I SKYRIUS
DALYKAS, TAIKymo SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatomos tam tikros taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų būtinas nepriklausomumo garantijas, išteklius ir vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimus tam, kad galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, siekiant, kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija ir kad vartotojai ir įmonės neatsidurtų nepalankioje padėtyje dėl nacionalinių įstatymų ir priemonių, užkertančių kelią nacionalinėms konkurencijos institucijoms būti veiksmingomis vykdymo užtikrintojomis.
2. Ši direktyva apima SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą ir lygiagretų nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų taikymą tai pačiai bylai. ***Kalbant apie*** šios direktyvos 31 straipsnio 3 ***ir 4 dalis, ši direktyva*** taip pat apima nacionalinės konkurencijos teisės ***taikymą atskirai***.
3. Šioje direktyvoje nustatomos tam tikros su savitarpio pagalba susijusios taisyklės siekiant apsaugoti sklandų vidaus rinkos veikimą ir sklandų glaudaus bendradarbiavimo Europos konkurencijos tinkle sistemos veikimą.

2 straipsnis
Terminų apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - 1) nacionalinė konkurencijos institucija – valstybės narės pagal Reglamento (EB) **Nr.** 1/2003 35 straipsnį paskirta institucija, atsakinga už SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą; valstybės narės gali paskirti vieną ar daugiau administracinių konkurencijos institucijų (nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos), taip pat teisminių institucijų (nacionalinės teisminės konkurencijos institucijos);
 - 2) ***nacionalinė administracinė konkurencijos institucija – valstybės narės paskirta administracinė institucija visoms ar kai kurioms nacionalinės konkurencijos institucijos funkcijoms vykdyti;***
 - 3) ***nacionalinė teisminė konkurencijos institucija – valstybės narės paskirta institucija tam tikroms nacionalinės konkurencijos institucijos funkcijoms vykdyti;***
 - 4) konkurencijos institucija – nacionalinė konkurencijos institucija ■, Komisija arba abi institucijos, atsižvelgiant į kontekstą;

- 5) Europos konkurencijos tinklas – viešųjų valdžios institucijų **tinklas**, kurį sudaro nacionalinės konkurencijos institucijos ir Komisija ir kuris suteikia galimybę diskutuoti ir bendradarbiauti SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo ir vykdymo užtikrinimo atžvilgiu;
- 6) nacionalinė konkurencijos teisė ■ – nacionalinės teisės aktų nuostatos, kurių tikslas iš esmės sutampa su SESV 101 ir 102 straipsnių tikslu ir kurios yra taikomos tuo pačiu atveju ir lygiagrečiai su Sąjungos **konkurencijos** teise pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 3 straipsnio 1 dalį, **taip pat nacionalinės teisės nuostatos**, kurių tikslas iš esmės sutampa su SESV 101 ir 102 straipsnių tikslu ir **kurios yra taikomos atskirai, kiek tai yra susiję su šios direktyvos 31 straipsnio 3 ir 4 dalimis, išskyrus** nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis nustatomos baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims;
- 7) nacionalinis teismas – valstybės narės teismas, kaip apibrėžta SESV 267 straipsnyje;
- 8) apeliacinės instancijos teismas – nacionalinis teismas, kuris yra įgaliotas įprasta apeliacine tvarka peržiūrėti nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimus ar peržiūrėti teismo sprendimus dėl **nacionalinės konkurencijos institucijos** sprendimų, neatsižvelgiant į tai, ar **tas** teismas pats turi įgaliojimus nustatyti konkurencijos teisės pažeidimą;

- 9) vykdymo užtikrinimo procedūros – konkurencijos institucijos vykdomos procedūros dėl SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo, kol ta konkurencijos institucija baigia tokias procedūras priimdama sprendimą, nurodytą šios direktyvos **10, 12 ar 13 straipsnyje** nacionalinės konkurencijos institucijos atveju arba priimdama sprendimą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 1/2003 7, 9 ar 10 straipsnyje Komisijos atveju, arba tol, kol konkurencijos institucija nusprendžia, kad jai nėra pagrindo imtis tolesnių veiksmų;
- 10) įmonė, kaip nurodyta SESV 101 ir 102 straipsniuose – bet koks ekonominę veiklą vykdančio subjektas, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ir finansavimo būdą ■ ;
- 11) ■ kartelis – dviejų arba daugiau konkurentų sudarytas susitarimas ■ ar suderinti veiksmai, kuriais siekiama koordinuoti jų konkurencinį elgesį rinkoje ■ arba daryti įtaką svarbiems konkurencijos veiksniams taikant tokią praktiką, kaip pirkimo ar pardavimo kainų arba kitų prekybos sąlygų nustatymas **ar koordinavimas, įskaitant susijusius su intelektinės nuosavybės teisėmis**, gamybos ar pardavimo kvotų paskirstymas, rinkų **ir klientų** pasidalijimas, įskaitant antikonkurencinį veiksmų derinimą konkursuose, importo ar eksporto apribojimus ■ arba antikonkurencinius veiksmus kitų konkurentų atžvilgiu, **ar kitokią praktiką**;

- 12) *slaptas kartelis* – *kartelis, apie* kurio *egzistavimą* iš dalies arba *visiškai slepiama*;
- 13) atleidimas nuo baudų – *baudų, kurios įprastai būtų skiriamos* slaptame kartelyje dalyvavusiai įmonei, *netaikymas siekiant jai atlyginti* už bendradarbiavimą su konkurencijos institucija pagal baudų sušvelninimo programą;
- 14) baudų sumažinimas – baudos, kuri įprastai būtų skiriama slaptame kartelyje dalyvavusiai įmonei, dydžio sumažinimas siekiant jai atlyginti už jos bendradarbiavimą su konkurencijos institucija pagal baudų sušvelninimo programą;
- 15) baudų sušvelninimas – atleidimas nuo baudų ir baudų sumažinimas;
- 16) baudų sušvelninimo programa – programa, susijusi su SESV 101 straipsnio ar *atitinkamos nuostatos* pagal nacionalinę konkurencijos teisę taikymu, pagal kurią vienas slapto kartelio dalyvis nepriklausomai nuo kitų su karteliu susijusių įmonių bendradarbiauja su konkurencijos institucija šiai atliekant tyrimą ir savanoriškai teikia turimą informaciją apie kartelį ir savo vaidmenį jame; už tai tas dalyvis priimtu sprendimu ar nutraukus procedūras atleidžiamas nuo baudų, kurios turėtų būti skirtos už jo dalyvavimą kartelyje, arba baudos yra sumažinamos;

- 17) pareiškimas pagal baudų sušvelninimo programą – savanoriškas įmonės arba fizinio asmens arba jų vardu konkurencijos institucijai žodžiu arba raštu teikiamas pareiškimas ar jo įrašas, kuriame pateikiama įmonės ar fizinio asmens turima informacija apie **■** kartelį ir apibūdinamas jų vaidmuo jame ir kuris parengtas specialiai pateikti konkurencijos institucijai, kad pagal baudų sušvelninimo programą būtų atleista(s) nuo baudų arba jos būtų sumažinamos; tai netaikoma **■** įrodymams, kurie egzistuoja nepriklausomai nuo vykdymo užtikrinimo procedūrų, neatsižvelgiant į tai, ar tokia informacija yra konkurencijos institucijos byloje, *t. y. jau egzistuojančiai informacijai*;

■

- 18) susitarimo pareiškimas – savanoriškas įmonės arba jos vardu konkurencijos institucijai teikiamas pareiškimas, kuriame įmonė prisipažįsta dalyvavusi pažeidžiant SESV 101 *ar 102 straipsnį* ar nacionalinę konkurencijos teisę, arba atsisako tai ginčyti ir už tą pažeidimą prisiima atsakomybę ir kuris parengtas specialiai siekiant sudaryti galimybę konkurencijos institucijai taikyti supaprastintą ar pagreitintą procedūrą;
- 19) prašymo pateikėjas – įmonė, teikianti prašymą atleisti nuo baudų arba jas sumažinti pagal baudų sušvelninimo programą;
- 20) prašančioji institucija – nacionalinė konkurencijos institucija, kuri pateikia savitarpio pagalbos prašymą, kaip nurodyta 24, 25, 26, 27 arba 28 straipsnyje;
- 21) prašomoji institucija – nacionalinė konkurencijos institucija, gavusi savitarpio pagalbos prašymą, o 25, 26, 27 arba 28 straipsnyje nurodyto pagalbos prašymo atveju – kompetentinga viešoji įstaiga, kuri yra daugiausia atsakinga už tokių sprendimų vykdymo užtikrinimą pagal nacionalinius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką;
- 22) *galutinis sprendimas – sprendimas, kuris negali ar nebegali būti peržiūrėtas įprasta apeliacine tvarka.*

2. Visos nuorodos į **■** SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą *ar* pažeidimus šioje direktyvoje suprantamos kaip apimančios lygiagrečių **■** nacionalinės konkurencijos teisės **■** taikymą toje pačioje byloje.

II SKYRIUS
PAGRINDINĖS TEISĖS

3 straipsnis
Apsaugos priemonės

1. ***Dėl SESV 101 ar 102 straipsnių pažeidimų vykdomose procedūrose, įskaitant nacionalinių konkurencijos institucijų šioje direktyvoje nurodytų įgaliojimų vykdymą, laikomasi bendrųjų Sąjungos teisės principų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos.***
2. ***Valstybės narės užtikrina, kad vykdant 1 dalyje nurodytus įgaliojimus būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės, susijusios su įmonių teisėmis į gynybą, įskaitant teisę būti išklausytam ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme*** ■ .
3. ***Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinių konkurencijos institucijų vykdomos vykdymo užtikrinimo procedūros būtų atliktos per protingą laikotarpį. Valstybės narės užtikrina, kad prieš priimdamos sprendimą pagal šios direktyvos 10 straipsnį nacionalinės konkurencijos institucijos priimtų prieštaravimų pareiškimą.***

III SKYRIUS

NEPRIKLAUSOMUMAS IR IŠTEKLIAI

4 straipsnis

Nepriklausomumas

1. Siekdamas garantuoti nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų nepriklausomumą taikant SESV 101 ir 102 straipsnius, valstybės narės užtikrina, kad *tokios institucijos* savo pareigas atliktų ir savo įgaliojimus vykdytų nešališkai, siekdamos veiksmingo ir vienodo *jų* nuostatų taikymo, laikydamosi proporcingų atskaitomybės reikalavimų ir nedarydamos poveikio glaudžiam konkurencijos institucijų bendradarbiavimui Europos konkurencijos tinkle.
2. Visų pirma valstybės narės *bent užtikrina, kad darbuotojai ir asmenys nacionalinėse administracinėse konkurencijos institucijose, kurie priima sprendimus vykdydami šios direktyvos 10–13 ir 16 straipsniuose nustatytus įgaliojimus:*
 - a) *galėtų* atlikti pareigas ir vykdyti įgaliojimus, susijusius su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, nepatirdami politinės ir kitos išorinės įtakos;

- b) atlikdami pareigas ir vykdydami įgaliojimus, susijusius su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, **nesiektų ir nepriimtų jokių nurodymų iš** ■ **valdžios ar bet kurio kito viešojo ar privačiojo subjekto, *nedarant poveikio valstybės narės vyriausybės teisei, kai taikytina, pateikti bendrąsias politikos taisykles, kurios nėra susijusios su sektorių tyrimais ar konkrečiomis vykdymo užtikrinimo procedūromis, ir***
- c) ***susilaikytų*** nuo bet kokių veiksmų, kurie yra nesuderinami su jų pareigų atlikimu ***ir (arba) įgaliojimų vykdymu, kai jie susiję su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, ir jiems būtų taikomos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad palikę savo tarnybą jie protingą laikotarpį neprisidėtų prie vykdymo užtikrinimo procedūrų, kurios galėtų sukelti interesų konfliktus.***

3. *Asmenys nacionalinėse administracinėse konkurencijos institucijose, kurie priima sprendimus vykdydami šios direktyvos 10–13 ir 16 straipsniuose nustatytus įgaliojimus, neatleidžiami iš tokių institucijų dėl priežasčių, susijusių su tinkamu jų pareigų atlikimu ar tinkamu įgaliojimų dėl SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo vykdymu, kaip nurodyta šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje. Jie gali būti atleisti iš pareigų, tik jeigu nebeatitinka jų pareigoms atlikti keliamų sąlygų arba jeigu jie yra pripažinti padarę sunkų nusižengimą pagal nacionalinę teisę. Nacionalinėje teisėje iš anksto nustatomos jų pareigoms atlikti keliamos sąlygos ir tai, kas laikoma sunkiu nusižengimu, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti veiksmingą vykdymo užtikrinimą.*
4. *Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų sprendimus priimančių organų nariai būtų atrenkami, įdarbinami ar skiriami pagal nacionalinėje teisėje iš anksto nustatytas aiškias ir skaidrias procedūras.*

5. Nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos **turi** įgaliojimus nustatyti savo su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu susijusių užduočių, **nurodytų** šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje, vykdymo prioritetus. Tiek, kiek nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos privalo nagrinėti **oficialius** skundus, tos institucijos **turi įgaliojimus** atmesti tokius skundus remdamosi tuo, kad jos **tokio skundo** nelaiko prioritetu. Tai nedaro poveikio nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų įgaliojimams atmesti skundus remiantis kitais nacionalinėje teisėje apibrėžtais pagrindais.

5 straipsnis

Ištekliai

1. Valstybės narės **bent** užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų **pakankamą skaičių kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai** finansinių ■, techninių **ir technologinių** išteklių, kurie yra būtini, kad jos galėtų veiksmingai atlikti savo pareigas ir **veiksmingai** vykdyti savo įgaliojimus, susijusius su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, kaip **nustatyta** šio straipsnio 2 dalyje.

2. *1 dalies tikslais nacionalinės konkurencijos institucijos turi bent turėti galimybę atlikti tyrimus, siekdamas taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, **priimti** sprendimus, kuriais taikomos tos nuostatos remiantis Reglamento Nr. 1/2003 5 straipsniu, ir glaudžiai bendradarbiauti Europos konkurencijos tinkle, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir vienodas SESV 101 ir 102 straipsnių taikymas. Tiek, kiek numatyta nacionalinėje teisėje, nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat turi galėti teikti patarimus viešosioms institucijoms ir įstaigoms, kai tikslinga, teisėkūros, reglamentavimo ir administracinių priemonių, kurios gali turėti įtakos konkurencijai vidaus rinkoje, klausimais, taip pat skatinti visuomenės informuotumą SESV 101 ir 102 straipsnių srityje.*
3. *Nedarydamos poveikio nacionalinėms biudžeto taisyklėms ir procedūroms, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėms konkurencijos institucijoms būtų suteiktas nepriklausomumas spręsti dėl skirtų biudžeto asignavimų panaudojimo atliekant savo pareigas, kaip nustatyta 2 dalyje.*
4. *Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos reguliariai teiktų savo veiklos ir savo išteklių ataskaitas vyriausybinei ar parlamentinei įstaigai. Valstybės narės užtikrina, kad tokiose ataskaitose būtų nurodyta informacija apie sprendimus priimančio organo narių skyrimą ir atleidimą iš pareigų, atitinkamais metais paskirtų išteklių sumą ir bet kokius tos sumos pakeitimus, palyginti su ankstesniais metais. Tokios ataskaitos skelbiamos viešai.*

IV SKYRIUS ĮGALIOJIMAI

6 straipsnis

Įgaliojimas tikrinti verslo patalpas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos **galėtų** atlikti visus būtinus įmonių ir įmonių asociacijų patikrinimus, apie kuriuos iš anksto nepranešama, siekdamos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius. Valstybės narės užtikrina, kad pareigūnai ir kiti lydintys asmenys, kuriuos nacionalinės konkurencijos institucijos įgaliojo **ar paskyrė** atlikti **tokius patikrinimus**, būtų įgalinti bent:
 - a) patekti į visas įmonių ir įmonių asociacijų patalpas, teritoriją ir transporto priemones;
 - b) tikrinti su verslu susijusias knygas ir kitus įrašus, nesvarbu, kokioje laikmenoje jie yra saugomi, **ir turėti** teisę susipažinti su tikrinamam subjektui prieinama **bet kokia** informacija;
 - c) paimti ar gauti bet kokio pavidalo tokių knygų ar įrašų kopijas ar išrašus ir, kai jos mano tai esant **tikslinga**, tęsti **tokias** kratas ieškant informacijos **ir** kopijų ar išrašų atranką nacionalinių konkurencijos institucijų patalpose ar bet kuriose kitose atitinkamose patalpose;

- d) užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir knygas ar įrašus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks yra būtinas patikrinimui atlikti;
- e) prašyti bet kurio įmonės arba įmonių asociacijos atstovo arba darbuotojo paaiškinti faktus arba dokumentus, susijusius su patikrinimo objektu ir tikslu, ir užfiksuoti atsakymus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonėms ir įmonių asociacijoms būtų nustatytas reikalavimas leisti atlikti 1 dalyje nurodytus patikrinimus. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad, kai įmonė ar įmonių asociacija prieštarauja patikrinimui, ***kurį atlikti*** nurodė nacionalinė administracinė konkurencijos institucija ***ir*** (arba) įgaliojo nacionalinė teisminė institucija, nacionalinės konkurencijos institucijos gali gauti būtiną policijos ar lygiavertės vykdymo užtikrinimo ***institucijos*** pagalbą, kad galėtų atlikti patikrinimą. Tokia pagalba taip pat gali būti gaunama kaip atsargumo priemonė.
3. ***Šiuo straipsniu nedaromas poveikis pagal nacionalinę teisę taikomiems reikalavimams dėl išankstinio nacionalinės teisminės institucijos leidimo tokiems patikrinimams atlikti.***

7 straipsnis

Įgaliojimas tikrinti kitas patalpas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, kilus pagrįstam įtarimui, kad su verslu ir su atliekamo patikrinimo objektu susijusios knygos ar kiti įrašai, kurie gali būti svarbūs SESV 101 ar 102 straipsnio **pažeidimo įrodymui**, yra laikomi ne šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytose, bet kitose patalpose, teritorijoje ar transporto priemonėse, įskaitant įmonių **ar** įmonių asociacijų direktorių, vadovų ir kitų darbuotojų namus, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos gali atlikti tokių patalpų, teritorijos ir transporto priemonių patikrinimus, apie kuriuos iš anksto nepranešama.
2. Tokie patikrinimai **negali būti** atliekami iš anksto negavus nacionalinės teisminės institucijos leidimo.
3. Valstybės narės užtikrina, kad pareigūnams ir kitiems lydintiems asmenims, kuriuos nacionalinės **konkurencijos institucijos** įgaliojo **arba paskyrė** atlikti patikrinimą pagal šio straipsnio 1 dalį, būtų suteikti **bent** 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose ir 6 straipsnio 2 dalyje nustatyti įgaliojimai.

8 straipsnis

Prašymai pateikti informaciją

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų reikalauti, kad įmonės ir įmonių asociacijos per nustatytą *ir protingą laikotarpį* pateiktų visą informaciją, kuri yra būtina SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui. ***Tokie prašymai pateikti informaciją turi būti proporcingi, o prašymo gavėjai neturi būti verčiami pripažinti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą.*** Pareiga pateikti visą reikalingą informaciją apima informaciją, kuri yra prieinama *tokioms* įmonėms *ar* įmonių asociacijoms. ***Nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat turi įgaliojimus prašyti bet kurių kitų fizinių ar juridinių asmenų per nustatytą ir protingą laikotarpį pateikti informaciją, kuri gali būti svarbi SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui.***

9 straipsnis

Apklausa

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos bent būtų įgalintos pakviesti į apklausą bet kurį įmonės ar įmonių asociacijos atstovą, bet kurį kitų juridinių asmenų atstovą ir bet kurį fizinį asmenį, kai toks atstovas ar asmuo gali turėti informacijos, kuri yra svarbi SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui.

10 straipsnis

Pažeidimo nustatymas ir jo nutraukimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, kai nacionalinės konkurencijos institucijos ■ nustato SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą, jos galėtų sprendimu reikalauti, kad atitinkamos įmonės ir įmonių asociacijos nutrauktų *tą* pažeidimą. Tuo tikslu jos gali skirti bet kokią elgesio ar struktūrinę taisomąją priemonę, proporcingą padarytam pažeidimui ir būtiną pažeidimui veiksmingai nutraukti. *Nacionalinės konkurencijos institucijos, rinkdamosi iš dviejų vienodai veiksmingų taisomųjų priemonių, atsižvelgdamos į proporcingumo principą, renkasi taisomąją priemonę, kuria užkraunama mažiausia našta įmonei.*

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos būtų įgaliotos nustatyti, kad SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimas padarytas praeityje.

2. *Kai, pranešusios Komisijai pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 11 straipsnio 3 dalį, nacionalinės konkurencijos institucijos nusprendžia, kad nėra pagrindo tęsti vykdymo užtikrinimo procedūras ir dėl to nutraukia tas vykdymo užtikrinimo procedūras, valstybės narės užtikrina, kad tos nacionalinės konkurencijos institucijos atitinkamai praneštų apie tai Komisijai.*

11 straipsnis
Laikinosios priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos būtų įgaliotos veikti savo iniciatyva, siekiant sprendimu nurodyti skirti laikinąsias priemones įmonėms *ir įmonių asociacijoms* bent jau tais atvejais, kai, remiantis *prima facie* nustatytu SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimu, kyla didelės ir neatitaisomos žalos konkurencijai rizika. Toks sprendimas turi *būti proporcingas ir* taikomas *arba* apibrėžtą laikotarpį, *kuris* gali būti atnaujintas, jeigu tai yra būtina ir tinkama, *arba tol, kol bus priimtas galutinis sprendimas. Nacionalinės konkurencijos institucijos informuoja Europos konkurencijos tinklą apie tų laikinųjų priemonių skyrimą.*
2. *Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytų laikinųjų priemonių teisėtumas, įskaitant proporcingumą, galėtų būti peržiūrėtas, taikant pagreitintas apeliacines procedūras.*

12 straipsnis
Įsipareigojimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad vykdydamos vykdymo užtikrinimo procedūras, inicijuotas siekiant **priimti** sprendimą reikalauti nutraukti SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą, nacionalinė konkurencijos institucijos, **oficialiai ar neoficialiai išsiaiškinusios rinkos dalyvių nuomones**, galėtų priimti sprendimą **■** nustatyti, kad įmonių **ar įmonių asociacijų** pasiūlyti įsipareigojimai yra privalomi, **kai tais įsipareigojimais išsprendžiamos nacionalinių konkurencijos institucijų** iškeltos problemos. Toks sprendimas gali būti priimtas nustatytam laikotarpiui ir jame daroma išvada, kad atitinkamai nacionalinei konkurencijos institucijai nebėra pagrindo imtis veiksmų.
2. **Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų veiksmingus įgaliojimus stebėti 1 dalyje nurodytų įsipareigojimų vykdymą.**

3. *Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų atnaujinti vykdymo užtikrinimo procedūras, kai iš esmės pasikeitė kuris nors faktas, kuriuo remiantis buvo priimtas 1 dalyje nurodytas sprendimas, kai įmonė ar įmonių asociacijos nesilaiko savo įsipareigojimų arba kai 1 dalyje nurodytas sprendimas buvo pagrįstas šalių pateikta neišsamia, neteisinga ar klaidinančia informacija.*

V SKYRIUS

BAUDOS IR PERIODINĖS BAUDOS

13 straipsnis

Baudos įmonėms ir įmonių asociacijoms

1. **■** Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų arba *jų pačių vykdomose* vykdymo užtikrinimo procedūrose sprendimu skirti veiksmingas, proporcingas ir *atgrasomas* baudas, arba prašyti jas skirti įmonėms ir įmonių asociacijoms vykstant nebaudžiamajam teismo procesui, kai jos tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė SESV 101 ar 102 straipsnį.

2. ■ Valstybės narės *bent* užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų arba *jų pačių vykdomose* vykdymo užtikrinimo procedūrose įmonėms ir įmonių asociacijoms sprendimu skirti veiksmingas, proporcingas ir *atgrasomas* baudas arba vykstant nebaudžiamajam teismo procesui prašyti jas joms skirti. Tokios baudos nustatomos proporcingai jų bendrai *pasaulinei* apyvartai, jeigu tyčia ar dėl neatsargumo:
- a) jos neleidžia atlikti patikrinimo, kaip nurodyta 6 straipsnio 2 dalyje;
 - b) yra pažeistos pareigūnų ar kitų lydinčių asmenų, kuriuos įgaliojo ar paskyrė nacionalinės konkurencijos institucijos, uždėtos plombos, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte;
 - c) atsakydamos į 6 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą klausimą, jos pateikia neteisingą, klaidinantį atsakymą, nepateikia išsamaus atsakymo ar atsisako pateikti išsamų atsakymą ■ ;
 - d) atsakydamos į 8 straipsnyje ■ nurodytą prašymą, jos pateikia neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba nepateikia informacijos per nustatytą laikotarpį;
 - e) *jos neatvyksta į 9 straipsnyje nurodytą apklausą;*
 - f) jos nesilaiko 10, 11 ir 12 straipsniuose nurodyto sprendimo.

3. Valstybės narės užtikrina, kad *1 ir 2 dalyse nurodytos procedūros sudarytų galimybę skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudas.*
4. *Šiuo straipsniu nedaromas poveikis nacionaliniams įstatymams, pagal kuriuos leidžiama skirti sankcijas baudžiamojo teismo proceso metu, su sąlyga, kad tokių įstatymų taikymas nedaro poveikio veiksmingam ir vienodam SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimui.*
5. *Valstybės narės užtikrina, kad* skiriant baudas patronuojančiosioms įmonėms ir įmonių teisių bei ekonominės veiklos perėmėjams *būtų taikoma įmonės sąvoka.*

14 straipsnis

Baudų dydžio skaičiavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nustatydamos už SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą skirtinos baudos dydį nacionalinės konkurencijos institucijos atsižvelgtų tiek į pažeidimo sunkumą, tiek į jo trukmę.
2. *Valstybės narės užtikrina, kad nustatydamos už SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą skirtinos baudos dydį nacionalinės konkurencijos institucijos, vadovaudamosi Direktyvos 2014/104/ES 18 straipsnio 3 dalimi, galėtų atsižvelgti į kompensaciją, sumokėtą susitarus tarpusavio sutarimu.*

3. Valstybės narės užtikrina, kad, kai bauda ***už SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą*** yra skiriama įmonių asociacijai atsižvelgiant į jos narių apyvartą ir asociacija yra nemoki, asociacija privalo pareikalauti iš savo narių įnašų baudos dydžiui padengti.
4. Valstybės narės užtikrina, kad, kai ***per nacionalinių konkurencijos institucijų apibrėžtą laikotarpį įmonių asociacijai nesumokami visi 3 dalyje nurodyti įnašai***, nacionalinės konkurencijos institucijos ***galėtų*** reikalauti, kad baudą sumokėtų ***tiesiogiai*** bet kuri iš įmonių, kurios atstovai buvo tos asociacijos sprendimus priimančių organų nariai. Kai būtina ***užtikrinti visos baudos sumos sumokėjimą***, nacionalinės konkurencijos institucijos, ***pareikalavusios, kad tokios įmonės sumokėtų, taip pat gali*** reikalauti, kad nesumokėtą baudos sumą sumokėtų bet kuris iš asociacijos narių, vykdžiusių veiklą rinkoje, kurioje buvo padarytas pažeidimas. Tačiau ***pagal šią dalį*** sumokėti nereikalaujama iš ***įmonių, kurios įrodo, kad jos*** nevykdė ***reikalavimus pažeidžiančio asociacijos sprendimo*** ir arba apie jį nežinojo, arba aktyviai nuo jo atsiribojo, prieš pradėdant vykdyti tyrimą.

15 straipsnis
Didžiausias baudos dydis

1. Valstybės narės užtikrina, kad **didžiausias baudos**, kurią nacionalinės konkurencijos **institucijos** gali skirti kiekvienai įmonei ar įmonių asociacijai už dalyvavimą darant SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimą, dydis būtų **ne mažesnis nei** 10 % įmonės ar įmonių asociacijos bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus,ėjusius prieš 13 straipsnio 1 dalyje nurodyto sprendimo priėmimą.
2. Kai įmonių asociacijos padarytas pažeidimas yra susijęs su jos narių veikla, didžiausias baudos dydis turi būti ne **mažesnis nei** 10 % nuo kiekvieno nario, vykdančio veiklą rinkoje, kuriai asociacijos padarytas pažeidimas daro poveikį, bendros pasaulinės apyvartos sumos. Tačiau kiekvienos įmonės finansinė atsakomybė, susijusi su baudos mokėjimu, neviršija didžiausio pagal 1 dalį nustatyto dydžio.

16 straipsnis
Periodinės baudos

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų priimti sprendimą, kuriuo įmonėms ir įmonių asociacijoms būtų skirtos veiksmingos, proporcingos ir **atgrasomos** periodinės baudos. Tokios periodinės baudos nustatomos proporcingai tokių įmonių ar įmonių asociacijų ***praėjusių finansinių metų bendrai vidutinei dienos pasaulinei apyvartai ir skaičiuojamos nuo tame sprendime nurodytos datos***, kad tos įmonės ar įmonių asociacijos būtų priverstos ***bent***:

■

- a) pateikti išsamią ir teisingą informaciją atsakydamos į prašymą, nurodytą 8 straipsnyje,

- b) ***atvykti į 9 straipsnyje nurodytą apklausą.***

2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų priimti sprendimą, kuriuo įmonėms ir įmonių asociacijoms būtų skirtos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos periodinės dienos baudos. Tokios periodinės baudos nustatomos proporcingai tokių įmonių ar įmonių asociacijų ***praėjusių finansinių metų bendrai vidutinei dienos pasaulinei apyvartai ir skaičiuojamos nuo tame sprendime nurodytos datos, kad jos būtų priverstos bent***:

- a) ***leisti atlikti nurodytą patikrinimą***, kaip nurodyta 6 straipsnio 2 dalyje;

- b) laikytis 10, 11 ir 12 straipsniuose nurodyto sprendimo.

VI SKYRIUS
BAUDŲ SUŠVELNINIMO **PROGRAMOS SLAPTŲ KARTELIŲ ATVEJU**

17 straipsnis
Atleidimas nuo baudų

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos taikytų baudų sušvelninimo programas, pagal kurias jos galėtų atleisti nuo baudų apie savo *dalyvavimą slaptuose karteliuose atskleidusias įmones. Tai neužkerta kelio nacionalinėms konkurencijos institucijoms taikyti baudų sušvelninimo programas kitų nei slapti karteliai pažeidimų atveju arba taikyti baudų sušvelninimo programas, kurių pagrindu jos galėtų taikyti atleidimą nuo baudų fiziniams asmenims.*
2. Valstybės narės užtikrina, kad atleidimas nuo baudų taikomas, tik jeigu prašymo pateikėjas:
 - a) tenkina 19 straipsnyje išdėstytas sąlygas;
 - b) atskleidžia savo dalyvavimą slaptame kartelyje ir

- c) yra tas, kuris pirmasis pateikė įrodymus, kurie:
- i) tuo metu, kai nacionalinė konkurencijos institucija gauna prašymą, leidžia nacionalinei konkurencijos institucijai atlikti tikslinį patikrinimą dėl slapto kartelio su sąlyga, kad ta nacionalinė konkurencijos institucija dar neturėjo ***pakankamų*** įrodymų, kad galėtų atlikti tokį patikrinimą, arba dar neatliko tokio patikrinimo ar
 - ii) nacionalinės konkurencijos institucijos nuomone, ***yra pakankami, kad ji galėtų nustatyti*** pažeidimą, ***kuriam taikoma baudų sušvelninimo programa***, su sąlyga, kad ta ■ institucija dar neturėjo ***pakankamų*** įrodymų, kad galėtų nustatyti tokį pažeidimą, ir kad jokia kita įmonė anksčiau dar neatitiko atleidimo nuo baudų pagal i papunktį dėl ***to slapto*** kartelio reikalavimų.
3. Valstybės narės užtikrina, kad atleisti nuo baudų būtų galima visas įmones, ***išskyrus*** įmones, kurios ėmėsi priemonių, kad priverstų kitas įmones ***prisijungti prie*** slapto kartelio ***arba likti jame***.

4. *Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos informuotų prašymo pateikėją apie tai, ar jam buvo suteiktas sąlyginis atleidimas nuo baudų. Prašymo pateikėjas gali prašyti, kad nacionalinė konkurencijos institucija apie prašymo rezultatus jį informuotų raštu. Tais atvejais, kai nacionalinė konkurencijos institucija atmeta prašymą atleisti nuo baudų, atitinkamas prašymo pateikėjas gali prašyti tos nacionalinės konkurencijos institucijos išnagrinėti jo prašymą kaip prašymą sumažinti baudas.*

18 straipsnis

Baudų sumažinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos taikytų baudų sušvelninimo programas, pagal kurias įmonėms, kurios neatitinka atleidimo nuo baudų reikalavimų, galėtų sumažinti baudas. *Tai neužkerta kelio nacionalinėms konkurencijos institucijoms taikyti baudų sušvelninimo programas kitų nei slapti karteliai pažeidimų atveju arba taikyti baudų sušvelninimo programas, kurių pagrindu jos galėtų taikyti baudų sumažinimą fiziniais asmenimis.*

2. Valstybės narės užtikrina, kad baudos sumažinamos tik tuo atveju, jei prašymo pateikėjas:
- a) atitinka 19 straipsnyje išdėstytas sąlygas;
 - b) atskleidžia savo dalyvavimą slaptame kartelyje ir
 - c) pateikia įtariamo slapto kartelio įrodymus, kurie, palyginti su įrodymais, kuriuos nacionalinė konkurencijos institucija jau turi prašymo pateikimo metu, duoda didelės pridėtinės vertės siekiant įrodyti pažeidimą, ***kuriam taikoma baudų sušvelninimo programa.***
3. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, jei ***prašymo pateikėjas*** pateikia ***įtikinamus*** įrodymus, kuriuos nacionalinė konkurencijos institucija naudoja ■ , kad įrodytų papildomus faktus, dėl kurių baudos, palyginti su baudomis, kurios įprastai būtų buvusios skirtos slapto kartelio dalyviams, padidėja, ***nacionalinė konkurencijos institucija, nustatydamą baudas, skirtingas tuos įrodymus pateikusiam prašymo sumažinti baudas pateikėjui, į tokius papildomus faktus neatsižvelgia.***

19 straipsnis

Bendrosios baudų sušvelninimo sąlygos

Valstybės narės užtikrina, kad tam, kad prašymo pateikėjas atitiktų baudų *už dalyvavimą slaptuose karteliuose* sušvelninimo reikalavimus, jis privalo tenkinti šias sąlygas:

- a) jis nutraukė savo dalyvavimą įtariamame slaptame kartelyje *ne vėliau kaip* iš karto po to, kai pateikė prašymą sušvelninti baudas, išskyrus atvejus, kai, kompetentingos nacionalinės konkurencijos institucijos nuomone, dalyvauti būtų pagrįstai būtina siekiant išsaugoti jos atliekamo tyrimo vientisumą;
- b) jis tikrai, visapusiškai, nepertraukiamai ir operatyviai bendradarbiauja su nacionaline konkurencijos institucija nuo prašymo pateikimo iki tol, kol institucija priimdama sprendimą baigia ar kitaip nutraukia vykdymo užtikrinimo procedūras prieš visas šalis, dėl kurių vykdomas tyrimas; toks bendradarbiavimas apima:
 - i) visos su įtariamu slaptu karteliu susijusios informacijos ir įrodymų, kuriuos prašymo pateikėjas įgyja ar kurie yra jam *prieinami, skubų pateikimą* nacionalinei konkurencijos institucijai, *visų pirma:*
 - *prašymo pateikėjo pavadinimą ir adresą;*

- *visų kitų įmonių, kurios dalyvauja ar dalyvavo įtariamame slaptame kartelyje, pavadinimus;*
 - *išsamų įtariamo slaptos kartelės aprašymą, įskaitant gaminius, kuriems daromas poveikis, teritorijas, kurioms daromas poveikis, įtariamo slaptos kartelės veikimo trukmę ir pobūdį;*
 - *informaciją apie visus su įtariamu slaptu karteliu susijusius bet kurioms kitoms konkurencijos institucijoms ar trečiųjų valstybių konkurencijos institucijoms praeityje pateiktus ar galimus ateityje teiktinus prašymus sušvelninti baudas;*
- ii) įsipareigojimą nacionalinei konkurencijos institucijai atsakyti į visus klausimus, kurie gali padėti nustatyti atitinkamus faktus;
- iii) galimybės suteikimą *nacionalinei konkurencijos institucijai apklausti direktorius, vadovus ir kitus darbuotojus ir pagrįstas pastangas užtikrinti galimybę* nacionalinei konkurencijos institucijai apklausti buvusius ■ *direktorius, vadovus ir kitus darbuotojus;*

- iv) susijusios informacijos ar įrodymų nenaikinimą, neklastojimą arba nenuslėpimą ir
 - v) savo prašymo sušvelninti baudas pateikimo fakto arba jokio šio prašymo sušvelninti baudas turinio neatskleidimą, kol nacionalinė konkurencijos institucija nepateikė prieštaravimų savo vykdomose vykdymo užtikrinimo procedūrose, nebent susitarta kitaip, ir
- c)** *svarstymo, ar* pateikti prašymą sušvelninti baudas nacionalinei konkurencijos institucijai, *metu* jis privalo būti:
- i) nesunaikinęs, nesuklastojęs ir nenuslėpęs įtariamo slapto kartelio įrodymų arba
 - ii) neatskleidęs ketinimų pateikti prašymą ar jokio prašymo turinio, išskyrus kitoms konkurencijos institucijoms *ar trečiųjų valstybių konkurencijos institucijoms*.

Pareiškimų pagal baudų sušvelninimo programą forma

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašymų pateikėjai ***pareiškimus*** pagal baudų sušvelninimo programą, ***susijusius su išsamiais ar supaprastintais prašymais***, galėtų ***pateikti*** raštu, ir užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos ***taip pat*** taikytų sistemas, kurios joms suteiktų galimybę priimti ***tokius*** pareiškimus žodžiu ar kitomis priemonėmis, ***užtikrinančiomis galimybę prašymų pateikėjams tokių pateiktų pareiškimų neturėti savo žinioje, nesaugoti ir nekontroliuoti.***
2. ***Prašymo pateikėjui paprašius, nacionalinė konkurencijos institucija raštu patvirtina išsamaus ar supaprastinto prašymo gavimo faktą, nurodydamos gavimo datą ir laiką.***
3. ***Prašymų pateikėjai gali pateikti pareiškimus pagal baudų sušvelninimo programą, susijusius su išsamiais ar supaprastintais prašymais, atitinkamos nacionalinės konkurencijos institucijos valstybės narės oficialiąja kalba ar viena iš jos oficialiųjų kalbų arba kita Sąjungos oficialiąja kalba, dėl kurios abipusiškai susitaria nacionalinė konkurencijos institucija ir prašymo pateikėjas.***

Prašymų atleisti nuo baudų žymekliai

1. Valstybės narės užtikrina, kad ***įmonėms***, pageidaujančioms ***pateikti prašymą dėl atleidimo nuo baudų, jų prašymu iš pradžių būtų suteikta*** vieta eilėje dėl ***baudų sušvelninimo*** laikotarpiui, kurį kiekvienu konkrečiu atveju nustato kompetentinga konkurencijos institucija, ***kad*** prašymo pateikėjas galėtų surinkti reikiamą informaciją ir įrodymus atitinkamai įrodymų ribinei vertei dėl atleidimo nuo baudų pasiekti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų savo nuožiūra spręsti, ar patenkinti ***prašymą pagal 1 dalį***.

Tokį prašymą pateikianti įmonė nacionalinei konkurencijos institucijai pateikia atitinkamą informaciją, jei turi, pavyzdžiui:

- a) prašymo pateikėjo pavadinimą ir adresą;***
- b) susirūpinimą keliančio atvejo pagrindą, kuriuo remiantis pateikiamas prašymas;***
- c) visų kitų įmonių, kurios dalyvauja ar dalyvavo įtariamame slaptame kartelyje, pavadinimus;***

- d) gaminius ir teritorijas, kuriems daromas poveikis;*
 - e) įtariamo slapto kartelio veikimo trukmę ir pobūdį;*
 - f) informaciją apie visus su įtariamu slaptu karteliu susijusius bet kurioms kitoms konkurencijos institucijoms ar trečiųjų valstybių konkurencijos institucijoms pateiktus ar galimus ateityje teiktinus prašymus sušvelninti baudas.*
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikoma, jog *per pagal 1 dalį nustatytą laikotarpį prašymo pateikėjo pateikta bet kokia informacija ir įrodymai* buvo pateikti *pirminio prašymo* pateikimo metu.
4. *Prašymo pateikėjas prašymą pagal 1 dalį gali pateikti atitinkamos nacionalinės konkurencijos institucijos valstybės narės oficialiąja kalba ar viena iš jos oficialiųjų kalbų arba kita Sąjungos oficialiąja kalba, dėl kurios abipusiškai susitaria nacionalinė konkurencijos institucija ir prašymo pateikėjas.*
5. *Valstybės narės taip pat gali numatyti galimybę įmonėms, pageidaujančioms pateikti prašymą dėl baudų sumažinimo, iš pradžių prašyti vietos eilėje dėl baudų sušvelninimo.*

22 straipsnis
Supaprastinti prašymai

1. Valstybės narės užtikrina, kad *nacionalinės konkurencijos institucijos iš* prašymų pateikėjų, pateikusių *Komisijai* prašymus sušvelninti baudas (arba prašydami žymeklio, arba pateikdami išsamų prašymą ■ dėl to paties *įtariamo slapto kartelio) priimtų supaprastintus prašymus, jei tie prašymai apima daugiau nei tris valstybes nares, kaip teritorijas, kurioms daromas poveikis.*
2. *Supaprastintuose* prašymuose *pateikiamas* trumpas *kiekvieno iš* šių aspektų aprašymas ■ :
 - a) prašymo pateikėjo pavadinimas ir adresas;
 - b) kitų dalyvių, dalyvaujančių ar dalyvavusių įtariamame slaptame kartelyje, pavadinimai;
 - c) gaminiai ir teritorijos, *kuriems daromas poveikis*;
 - d) trukmė ir įtariamo slapto kartelio veikimo pobūdis;
 - e) valstybė (-ės) narė (-ės), kuriose, tikėtina, galima rasti įtariamo slapto kartelio įrodymų, ir

- f) informacija apie su įtariamu slaptu karteliu susijusius praeityje kitoms nacionalinėms konkurencijos institucijoms ar trečiųjų valstybių konkurencijos institucijoms pateiktus ar galimus ateityje teiktinus prašymus sušvelninti baudas.

3. ***Kai Komisija gauna išsamų prašymą, o nacionalinės konkurencijos institucijos gauna supaprastintus prašymus dėl to paties įtariamo kartelio, Komisija yra pagrindinė ryšių su prašymo pateikėju palaikytoja kol paaiškės, ar Komisija ims šios bylos visapusiškai ar iš dalies, visų pirma pateikdama nurodymus prašymo pateikėjui dėl bet kurių tolesnių vidaus tyrimų eigos. Šiuo laikotarpiu Komisija atitinkamų nacionalinių konkurencijos institucijų prašymu jas informuoja apie padėtį.***

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos, prieš pareikalaudamos pateikti išsamų prašymą pagal 5 dalį, ***galėtų prašyti prašymo pateikėją pateikti konkrečius patikslinimus tik dėl 2 dalyje išdėstytų aspektų.***

4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos, kurios gauna supaprastintą prašymą, patikrintų, ar tokių prašymų gavimo metu ***kitas prašymo pateikėjas*** jau yra joms pateikęs **■** supaprastintą ar ***išsamų*** prašymą dėl to paties įtariamo slapto kartelio. ***Jei nacionalinė konkurencijos institucija nėra gavusi tokio prašymo iš kito prašymo pateikėjo ir mano, kad supaprastintas prašymas atitinka 2 dalies reikalavimus, ji apie tai atitinkamai informuoja prašymo pateikėją.***

5. Valstybės narės užtikrina, kad **Komisijai informavus atitinkamas nacionalines konkurencijos institucijas apie tai, kad ji neketina imtis šios bylos nei visapusiškai, nei iš dalies, prašymų pateikėjams suteikiama** galimybė pateikti **atitinkamoms nacionalinėms konkurencijos institucijoms išsamius prašymus. Tik išimtiniais atvejais, kai griežtai būtina bylai apibrėžti ar bylai priskirti, nacionalinė konkurencijos institucija gali prašyti prašymo pateikėjo pateikti išsamų prašymą,** kol Komisija dar nėra informavusi **atitinkamų nacionalinių konkurencijos institucijų apie tai,** kad ji neketina **imtis** bylos nei visapusiškai, nei iš dalies. Nacionalinės konkurencijos institucijos **turi** teisę nustatyti protingą laikotarpį, per kurį prašymo pateikėjas privalo pateikti išsamų prašymą kartu su atitinkamais įrodymais ir informacija. **Tai nedaro poveikio prašymo pateikėjo teisei savanoriškai pateikti išsamų prašymą ankstyvesniame etape.**
6. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, jeigu prašymo pateikėjas pateikia išsamų prašymą pagal 5 dalį per nacionalinės konkurencijos institucijos nustatytą laikotarpį, laikoma, kad išsamus prašymas yra pateiktas supaprastinto prašymo pateikimo laiku, **su sąlyga, kad** supaprastintas prašymas **apima tą (-uos) patį (-čius) gaminį (-ius) ir tą (-as) pačią (-ias) teritoriją (-as), kuriems daromas poveikis, taip pat tą pačią įtariamo slapto kartelio veikimo trukmę, kaip ir Komisijai pateiktas** prašymas sušvelninti baudas, **kuris galėjo būti atnaujintas.**

Prašymų dėl atleidimo nuo baudų ir fiziniais asmenims taikomų sankcijų sąveika

- 1.** Valstybės narės užtikrina, kad prašymus konkurencijos institucijoms atleisti nuo baudų pateikėjų esamiems ir buvusiems **■** direktoriams, ***vadovams ir kitiems darbuotojams*** nebūtų taikomos ***jokios administraciniame ir*** nebaudžiamajame teismo procese skirtos sankcijos, ***kiek tai susiję su*** jų dalyvavimu slaptame kartelyje, dėl kurio pateiktas prašymas dėl atleidimo nuo baudų, ***už nacionalinių įstatymų, kuriais iš esmės siekiama tų pačių tikslų, kurių siekiama pagal SESV 101 straipsnį, pažeidimus, jeigu:***
- a) konkurencijos institucijai, kuri imasi tos bylos, įmonės pateiktas prašymas dėl atleidimo nuo baudų tenkina 17 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose nurodytus reikalavimus;***
 - b) tie esami ir buvę direktoriai, vadovai ir kiti darbuotojai aktyviai bendradarbiauja šiuo atžvilgiu su konkurencijos institucija, kuri imasi tos bylos, ir***
 - c) prašymas dėl atleidimo nuo baudų įmonės pateiktas anksčiau nei valstybės narės kompetentingos institucijos informavo esamus ir buvusius direktorius, vadovus ir kitus darbuotojus apie procesą, kuriame buvo skirtos sankcijos, nurodytos šioje dalyje.***

2. *Valstybės narės užtikrina, kad prašymų dėl atleidimo nuo baudų konkurencijos institucijoms pateikėjų esamiems ir buvusiems direktoriams, vadovams ir kitiems darbuotojams nebūtų taikomos baudžiamajame procese skirtos sankcijos, kiek tai susiję su jų dalyvavimu slaptame kartelyje, dėl kurio pateiktas prašymas dėl atleidimo nuo baudų, už nacionalinių įstatymų, kuriais iš esmės siekiama tų pačių tikslų, kurių siekiama pagal SESV 101 straipsnį, pažeidimus, jeigu jie tenkina 1 dalyje nustatytas sąlygas ir aktyviai bendradarbiauja su kompetentinga baudžiamojo persekiojimo institucija. Jei bendradarbiavimo su kompetentinga baudžiamojo persekiojimo institucija sąlyga netenkinama, ta kompetentinga baudžiamojo persekiojimo institucija gali pradėti tyrimą.*
3. *Siekdamos užtikrinti atitiktį galiojantiems pagrindiniams savo teisinės sistemos principams, valstybės narės, nukrypdamos nuo 2 dalies, gali numatyti, kad kompetentingos institucijos baudžiamajame procese galėtų netaikyti sankcijų arba tik sušvelninti skirtingą sankciją, jeigu 2 dalyje nurodytų asmenų indėlis nustatant ar tiriant slaptą kartelį atsveria tų asmenų baudžiamojo persekiojimo ir (arba) sankcijų tiems asmenims skyrimo naudą.*

4. *Kad sankcijų netaikymas, kaip numatyta 1, 2 ir 3 dalyse, galiotų atvejais, susijusiais su daugiau nei viena jurisdikcija, valstybės narės numato, kad tais atvejais, kai kompetentinga sankcijas skirianti ar baudžiamojo persekiojimo institucija yra kitoje jurisdikcijoje nei tos konkurencijos institucijos, kuri imasi tos bylos, jurisdikcija, kompetentingos sankcijas skiriančios ar baudžiamojo persekiojimo institucijos jurisdikcijos nacionalinė konkurencijos institucija turi užtikrinti jų būtinus ryšius.*
5. *Šis straipsnis nedaro poveikio žalą dėl konkurencijos teisės pažeidimo patyrusių nukentėjusiųjų teisei reikalauti visos kompensacijos už tą žalą pagal Direktyvą 2014/104/ES.*

VII SKYRIUS
SAVITARPIO PAGALBA

24 straipsnis

Nacionalinių konkurencijos institucijų bendradarbiavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos atlieka patikrinimą *ar vykdo apklausą* kitų nacionalinių konkurencijos institucijų vardu ir sąskaita pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 22 straipsnį, *prašančiosios* nacionalinės konkurencijos institucijos įgaliotiems ar paskirtiems pareigūnams ir kitiems lydintiems asmenims būtų leidžiama, *prižiūrint prašomosios nacionalinės konkurencijos institucijos pareigūnams*, dalyvauti prašomosios nacionalinės konkurencijos institucijos atliekamame tyrime *ar vykdomoje apklausoje* ir aktyviai jai padėti, pastarajai naudojantis šios direktyvos 6, 7 ir 9 straipsniuose nurodytais įgaliojimais.
2. *Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos būtų įgalintos savo pačių teritorijoje naudotis šios direktyvos 6–9 straipsniuose nurodytais įgaliojimais pagal savo nacionalinę teisę kitų nacionalinių konkurencijos institucijų vardu ir jų sąskaita, siekdamos nustatyti, ar nėra taip, kad įmonės ar įmonių asociacijos nevykdė prašančiosios nacionalinės konkurencijos institucijos tyrimo priemonių ir sprendimų, kaip nurodyta šios direktyvos 6 ir 8–12 straipsniuose. Prašančioji nacionalinė konkurencijos institucija ir prašomoji nacionalinė konkurencijos institucija turi įgaliojimus šiuo tikslu keistis informacija ir ją naudoti kaip įrodymą, taikant Reglamento (EB) Nr. 1/2003 12 straipsnyje nustatytas apsaugos priemones.*

25 straipsnis

Prašymai pranešti apie preliminarinius prieštaravimus ir *kitus dokumentus*

Nedarant poveikio visų kitų formų pranešimams, prašančiosios *institucijos* pateikiamiems pagal *jos* valstybės narės galiojančias taisykles, valstybės narės užtikrina, kad prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija prašančiosios institucijos vardu praneštų adresatui apie:

- a) *visus* preliminarinius prieštaravimus dėl įtariamo SESV 101 ar 102 straipsnio pažeidimo ir visus sprendimus, kuriais tie straipsniai taikomi **I** ;
- b) *visus kitus procedūrinius aktus, priimtus vykdymo užtikrinimo procedūrose, apie kurias turėtų būti pranešta pagal nacionalinę teisę, ir*
- c) *visus kitus atitinkamus dokumentus, susijusius su SESV 101 ar 102 straipsnio taikymu, įskaitant* dokumentus, susijusius su sprendimų, kuriais skiriamos baudos ar periodinės baudos, vykdymo užtikrinimu.

I

Prašymai užtikrinti sprendimų, kuriais skiriamos baudos arba periodinės baudos, vykdymą

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija užtikrintų prašančiosios institucijos pagal 13 ir 16 straipsnius priimtų sprendimų, kuriais skiriamos baudos arba periodinės baudos, vykdymą. Ši nuostata taikoma tik tuo atveju, jei *po to, kai ėmėsi pagrįstų priemonių savo teritorijoje, prašančioji institucija įsitikino, kad įmonė ar įmonių asociacija, kurios atžvilgiu turi būti užtikrintas baudos ar periodinės baudos priverstinis išieškojimas, neturi pakankamai turto prašančiosios institucijos valstybėje narėje, kad tokią baudą ar periodinę baudą būtų galima išieškoti.*
2. *Tais atvejais, kuriems šio straipsnio 1 dalis netaikoma, ypač tais atvejais, kai įmonė ar įmonių asociacija, kurios atžvilgiu turi būti užtikrintas baudos ar periodinės baudos priverstinis išieškojimas, nėra įsisteigusi prašančiosios institucijos valstybėje narėje, valstybės narės nustato, kad prašančiosios institucijos prašymu prašomoji institucija gali užtikrinti prašančiosios institucijos pagal 13 ir 16 straipsnius priimtų sprendimų, kuriais skiriamos baudos ar periodinės baudos, vykdymą.*

Šios dalies tikslais 27 straipsnio 3 dalies d punktas netaikomas.

I

3. Prašančioji institucija gali teikti prašymą tik dėl *galutinio sprendimo* vykdymo užtikrinimo.
4. Klausimus dėl senaties terminų *baudų ar periodinių baudų priverstinio išieškojimo atveju* reglamentuoja prašančiosios *institucijos valstybės narės nacionalinė* teisė.

I

27 straipsnis

Bendrieji bendradarbiavimo principai

1. *Valstybės narės užtikrina, kad 25 ir 26 straipsniuose nurodytus prašymus prašomoji institucija vykdytų pagal prašomosios institucijos valstybės narės nacionalinę teisę.*
2. *25 ir 26 straipsniuose nurodyti prašymai vykdomi nepagrįstai nedelsiant, naudojantis suvienodintu dokumentu, prie kurio pridedama akto, apie kurį turi būti pranešta ar kurio vykdymas turi būti užtikrintas, kopija. Tokiame suvienodintame dokumente nurodoma:*
 - a) *adresato pavadinimas, žinomas adresas ir visa kita susijusi informacija adresatui identifikuoti;*

- b) susijusių faktų ir aplinkybių santrauka;*
- c) pridedamo akto, apie kurį turi būti pranešta ar kurio vykdymas turi būti užtikrintas, kopijos santrauka;*
- d) prašomosios institucijos pavadinimas, adresas ir kiti kontaktiniai duomenys ir*
- e) laikotarpis, per kurį apie aktą turėtų būti pranešta arba turėtų būti užtikrintas to akto įvykdymas, pavyzdžiui, teisės aktais nustatyti terminai ar senaties terminai.*

3. *Be šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, 26 straipsnyje nurodytų prašymų atveju suvienodintame dokumente turi būti nurodyta:*

- a) informacija apie sprendimą, kuriuo leidžiamas vykdymo užtikrinimas prašančiosios institucijos valstybėje narėje;*
- b) data, kurią sprendimas tapo galutinis;*
- c) baudos ar periodinės baudos dydis ir*
- d) informacija, kuri įrodo pagrįstas prašančiosios institucijos pastangas užtikrinti sprendimo vykdymą savo pačios teritorijoje.*

4. *Suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama prašomajai institucijai užtikrinti sprendimo vykdymą, yra vienintelis vykdymo užtikrinimo priemonių, kurių imasi prašomoji institucija, pagrindas su sąlyga, kad yra tenkinami 2 dalies reikalavimai. Toje prašomosios institucijos valstybėje narėje jis neturi būti kokių nors aktu pripažintas, papildytas ar pakeistas. Prašomoji institucija imasi visų būtinų priemonių šiam prašymui vykdyti, nebent prašomoji institucija pasinaudotų 6 dalimi.*
5. *Prašančioji institucija užtikrina, kad suvienodintas dokumentas būtų nusiųstas prašomajai institucijai valstybės narės prašomosios institucijos oficialiąja kalba ar viena iš jos oficialiųjų kalbų, nebent prašomoji institucija ir prašančioji institucija kiekvienu konkrečiu atveju abipusiškai susitaria, kad suvienodintas dokumentas gali būti atsiųstas kita kalba. Jei reikalaujama pagal valstybės narės prašomosios institucijos nacionalinę teisę, prašančioji institucija pateikia dokumento, apie kurį turi būti pranešta, arba sprendimo, kuriuo leidžiamas baudos ar periodinės baudos priverstinis išieškojimas, vertimą į valstybės narės prašomosios institucijos oficialiąją kalbą ar vieną iš jos oficialiųjų kalbų. Tai nedaro poveikio prašomosios institucijos ir prašančiosios institucijos teisei abipusiškai susitarti kiekvienu konkrečiu atveju, kad toks vertimas gali būti pateiktas kita kalba.*

6. *Prašomoji institucija neprivalo vykdyti 25 ar 26 straipsnyje nurodyto prašymo, jeigu:*

- a) prašymas neatitinka šio straipsnio reikalavimų arba*
- b) prašomoji institucija gali nurodyti pagrįstas priežastis, kurios įrodo, kad prašymo vykdymas akivaizdžiai prieštarautų valstybės narės, kurioje siekiama vykdymo užtikrinimo, viešajai tvarkai.*

Jei prašomoji institucija ketina atmesti pagalbos prašymą arba pareikalauja papildomos informacijos, nurodytos 25 ar 26 straipsnyje, ji susisieikia su prašančiąja institucija.

7. *Valstybės narės užtikrina, kad prašomosios institucijos prašymu prašančioji institucija visiškai padengtų visas pagrįstas papildomas išlaidas, įskaitant vertimo išlaidas, darbo sąnaudas ir administracines išlaidas, susijusias su veiksmis, kurių imtasi pagal 24 ar 25 straipsnį.*

8. *Prašomoji institucija gali susigrąžinti visas išlaidas, kurių turėjo dėl veiksmų, kurių ėmėsi pagal 26 straipsnį, iš prašančiosios institucijos vardu surinktų baudų ar periodinių baudų, įskaitant vertimo išlaidas, darbo sąnaudas ir administracines išlaidas. Jei prašomajai institucijai nepavyksta surinkti baudų ar periodinių baudų, ji gali prašyti, kad išlaidas padengtų prašančioji institucija.*

Valstybėms narėms leidžiama nustatyti, kad prašomoji institucija taip pat gali susigrąžinti iš įmonės, kurios atžvilgiu turi būti užtikrintas baudos ar periodinės baudos priverstinis išieškojimas, išlaidas, susijusias su tokių sprendimų vykdymo užtikrinimu.

Prašomoji institucija susigrąžina mokėtinas sumas savo valstybės narės valiuta, vadovaudamasi tos valstybės narės įstatymais, kitais teisės aktais ir administracinėmis procedūromis ar praktika.

Prireikus prašomoji institucija, vadovaudamasi savo nacionaline teise ir praktika, konvertuoja baudų ar periodinių baudų sumas į prašomosios institucijos valstybės narės valiutą tokiu kursu, kuris galiojo baudų ar periodinių baudų paskyrimo dieną.

28 straipsnis

Ginčai, susiję su prašymais pranešti ir su prašymais užtikrinti sprendimų, kuriais skiriamos baudos ar periodinės baudos, vykdymą

1. Ginčai yra priskiriami prašančiosios institucijos valstybės narės kompetentingų įstaigų kompetencijai ir yra reglamentuojami tos valstybės narės nacionalinės teisės, jeigu jie susiję su:
 - a) akto, apie kurį turi būti pranešta pagal 25 straipsnį, ar sprendimo, kurio vykdymas turi būti užtikrintas pagal 26 straipsnį, teisėtumu ir
 - b) *suvienodinto dokumento, kuriuo leidžiama užtikrinti sprendimo vykdymą prašomosios institucijos valstybėje narėje*, teisėtumu.
2. Ginčai dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, kurių imamasi *prašomosios institucijos* valstybėje narėje, ar dėl prašomosios institucijos pateikto pranešimo galiojimo yra priskiriami *prašomosios institucijos* valstybės narės kompetentingų įstaigų kompetencijai ir *yra* reglamentuojami tos *valstybės* narės *teisės*.

VIII SKYRIUS

SENATIES TERMINAI

29 straipsnis

Taisyklės dėl baudų ir periodinių baudų skyrimo senaties terminų

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinių konkurencijos institucijų pagal 13 ir 16 straipsnius skiriamų baudų ar periodinių baudų skyrimo senaties terminai sustabdomi **ar nutraukiami** tol, kol kitų valstybių narių nacionalinės konkurencijos institucijos ar Komisija vykdo vykdymo užtikrinimo procedūras dėl pažeidimo, susijusio su tuo pačiu susitarimu, asociacijos sprendimu, suderintais veiksmais ar kitu elgesiu, draudžiamu pagal SESV 101 ar 102 straipsnį.

Senaties termino sustabdymo **ar senaties termino nutraukimo** laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo pranešimo **bent vienai** įmonei, dėl kurios vykdomos vykdymo užtikrinimo procedūros, apie pirmąją oficialią tyrimo priemonę dienos. Tai **taikoma visoms durant pažeidimą dalyvavusioms įmonėms ar įmonių asociacijoms**.

Sustabdymo ar nutraukimo laikotarpis baigiasi tą dieną, kurią atitinkama konkurencijos institucija baigia vykdymo užtikrinimo procedūras *priėmusi šios direktyvos 10, 12 ar 13 straipsnyje nurodytą sprendimą ar sprendimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 7, 9 ar 10 straipsnį arba jei ji padarė išvadą, kad jai nebėra pagrindo imtis tolesnių veiksmų*. Tokio sustabdymo *ar nutraukimo* laikotarpio trukmė nedaro poveikio nacionalinėje teisėje numatytiems absoliutiesiems senaties terminams.

2. *Nacionalinės konkurencijos institucijos* skiriamų baudų ar periodinių baudų skyrimo senaties terminas sustabdomas *ar nutraukiamas* tol, kol *tos* nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimas nagrinėjamas apeliacinės instancijos teisme.
3. *Komisija užtikrina, kad su pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 11 straipsnio 3 dalį gautu nacionalinės konkurencijos institucijos pranešimu apie pirmąją oficialią tyrimo priemonę kitos nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų susipažinti Europos konkurencijos tinkle.*

IX SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

30 straipsnis

Nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų vaidmuo nacionaliniuose teismuose

1. Valstybės narės, kurios paskiria tiek nacionalinę administracinę konkurencijos instituciją ■, tiek nacionalinę teisminę konkurencijos instituciją, atsakingas už **SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą**, užtikrina, kad ieškinius nacionalinėje teisminėje konkurencijos institucijoje galėtų tiesiogiai pareikšti nacionalinė administracinė konkurencijos institucija.
2. Tiek, kiek nacionaliniai teismai įtraukiami į procesą, vykdomą dėl ■ sprendimų, kuriuos nacionalinės konkurencijos institucijos **yra priėmusios naudodamosi IV skyriuje ir šios direktyvos 13 ir 16 straipsniuose nurodytais įgaliojimais** SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo tikslais, **įskaitant tame kontekste skirtų baudų ir periodinių baudų vykdymo užtikrinimą**, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė administracinė konkurencijos institucija tame procese pati turėtų visapusiškas teises dalyvauti **atitinkamai** kaip kaltintoja, atsakovė arba ieškovė ir naudotis tomis pačiomis teisėmis, kurias turi tokios viešosios šio proceso šalys.

3. *Nacionalinė administracinė konkurencijos institucija tomis pačiomis teisėmis, kaip nustatyta 2 dalyje, turi teisę apeliacine tvarka skųsti:*
- a) *nacionalinių teismų sprendimus, priimtus dėl nacionalinių konkurencijos institucijų sprendimų, kaip nurodyta IV skyriuje ir šios direktyvos 13 ir 16 straipsniuose, kuriuose pareiškama nuomonė dėl SESV 101 ar 102 straipsnio taikymo, įskaitant tame kontekste skirtų baudų ir periodinių baudų vykdymo užtikrinimą, ir*
 - b) *nacionalinės teisminės institucijos atsisakymą suteikti išankstinį leidimą šios direktyvos 6 ir 7 straipsniuose nurodytam patikrinimui atlikti tiek, kiek to leidimo reikalaujama.*

31 straipsnis

Šalių galimybė susipažinti su byla ir informacijos naudojimo apribojimai

1. *Valstybės narės gali numatyti, kad tuo atveju, jei nacionalinė konkurencijos institucija, remdamasi 6 straipsnio 1 dalies e punkte, 8 straipsnyje ar 9 straipsnyje nurodytomis priemonėmis, reikalauja, kad fizinis asmuo pateiktą informaciją, ta informacija negali būti naudojama kaip įrodymai skiriant sankcijas tam fiziniam asmeniui ar jo artimiesiems giminaičiams.*

2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos, jų pareigūnai, darbuotojai ir kiti toms institucijoms prižiūrint dirbantys asmenys neatskleistų informacijos, kuri buvo gauta vadovaujantis šia direktyva suteiktais įgaliojimais ir kurios atžvilgiu galioja pareiga išlaikyti profesinę paslaptį, išskyrus atvejus, kai tokią informaciją atskleisti leidžiama pagal nacionalinę teisę.
3. Valstybės narės užtikrina, kad ■ galimybė susipažinti su pareiškimais pagal baudų sušvelninimo programą ar su susitarimo pareiškimais **būtų suteikiama tik šalims, dėl kurių vyksta atitinkamas procesas, ir** tik tam, kad jos galėtų pasinaudoti savo teisėmis į gynybą.
4. Valstybės narės užtikrina, kad šalis, kuriai leista susipažinti su **nacionalinių konkurencijos institucijų vykdymo užtikrinimo procedūrų byla**, iš ■ pareiškimų pagal baudų sušvelninimo programą ir susitarimo pareiškimų gautą informaciją galėtų naudoti tik tuo atveju, jeigu tai yra būtina, kad šalis galėtų pasinaudoti savo teisėmis į gynybą nacionaliniuose teismuose vykstančiuose procesuose tais atvejais, kurie yra tiesiogiai susiję su byla, dėl kurios leista susipažinti, ir kurie yra susiję su:
- a) baudos, kurią nacionalinė konkurencijos institucija yra solidariai skyrusi kartelio dalyviams, paskirstymu tarp kartelio dalyvių arba

- b) sprendimo, kuriuo nacionalinė konkurencijos institucija yra nustačiusi SESV 101 *ar 102 straipsnio* ar nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų pažeidimą, peržiūra.

5. Valstybės narės užtikrina, kad toliau nurodytų kategorijų informacijos, kurią *šalis* gavo nacionalinės konkurencijos institucijos vykdymo užtikrinimo procedūrų metu, ta šalis nenaudotų nacionaliniuose teismuose vykstančiuose procesuose tol, kol nacionalinė konkurencijos institucija, priimdama sprendimą, nurodytą 10 straipsnyje ar 12 straipsnyje, arba kitu būdu baigia savo vykdymo užtikrinimo procedūras prieš visas šalis, dėl kurių vykdomas tyrimas:

- a) informacija, kurią parengė kiti fiziniai ar juridiniai asmenys specialiai nacionalinės konkurencijos institucijos vykdymo užtikrinimo procedūroms; **■**
- b) informacija, kurią nacionalinė konkurencijos institucija parengė ir išsiuntė šalims vykdymo užtikrinimo procedūrų metu, *ir*
- c) *susitarimo pareiškimai, kurie buvo atsiimti.*

6. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškimais pagal baudų sušvelninimo programą nacionalinės konkurencijos institucijos pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 12 straipsnį keistųsi:
- a) turėdamos prašymo pateikėjo sutikimą arba
 - b) kai prašymą sušvelninti baudas gaunančioji nacionalinė konkurencijos institucija iš to paties prašymo pateikėjo gavo su tuo pačiu pažeidimu susijusį prašymą sušvelninti baudas kaip ir prašymą sušvelninti baudas perduodančioji nacionalinė konkurencijos institucija, su sąlyga, kad prašymo sušvelninti baudas perdavimo metu prašymo pateikėjas negali atšaukti informacijos, kurią jis pateikė prašymą sušvelninti baudas gaunančiajai nacionalinei konkurencijos institucijai.

7. 20 straipsnyje nurodyta pareiškimų pagal baudų sušvelninimo programą teikimo forma nedaro poveikio šio straipsnio 3–6 dalių taikymui.

32 straipsnis

Įrodymų priimtinumas nacionalinėse konkurencijos institucijose

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos priimtinais įrodymais laikytų šių rūšių įrodymus: dokumentus, žodinius pareiškimus, ***elektroninius pranešimus***, įrašus ir visus kitus objektus, kuriuose užfiksuota informacija, neatsižvelgiant į ***informacijos pateikimo formą*** ir jos saugojimo laikmeną.

33 straipsnis

Europos konkurencijos tinklo veikimas

1. Komisijos patirtos išlaidos, susijusios su Europos konkurencijos tinklo centrinės informacinės sistemos (Europos konkurencijos tinklo sistema) priežiūra bei plėtojimu ir susijusios su bendradarbiavimu Europos konkurencijos tinkle, padengiamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto neviršijant turimų asignavimų ribų.
2. ***Europos konkurencijos tinklas turi būti pajėgus plėtoti ir, kai tikslinga, skelbti geriausią praktiką ir rekomendacijas tokiais klausimais kaip nepriklausomumas, ištekliai, įgaliojimai, baudos ir savitarpio pagalba.***

X SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi, ne vėliau kaip nuo ... [dveji *metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos*] . Apie tai jos *nedelsdamos praneša* Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas *nuostatas*, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia **■** nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos *darymo tvarką nustato valstybės narės*.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių *nuostatų* tekstus.

35 straipsnis

Peržiūra

Ne vėliau kaip ... [šešeri metai po šios direktyvos priėmimo dienos] Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo ataskaitą. Kai tikslinga, Komisija gali peržiūrėti šią direktyvą ir prireikus pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

36 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

37 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PRIEDAS

Komisijos pareiškimas

Komisija atkreipia dėmesį į 11 straipsnio dėl tarpinių priemonių, dėl kurio susitarė Europos Parlamentas ir Taryba, tekstą.

Tarpinės priemonės gali būti viena svarbiausių priemonių, kuriomis konkurencijos institucijos galėtų užtikrinti, kad tyrimo metu nebūtų daroma žala konkurencijai.

Siekdama sudaryti sąlygas konkurencijos institucijoms veiksmingiau reaguoti į greitai kintančių rinkų pokyčius, Komisija įsipareigoja per dvejus metus nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos Europos konkurencijos tinkle ištirti, ar esama būdų supaprastinti tarpinių priemonių nustatymą. Tyrimo rezultatai bus pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai.
